

Bažnyčios žinios

Popiežius

Benediktas XVI ŽINIA PASAULINĖS MALDOS UŽ DVASINIUS PAŠAUKIMUS DIENOS PROGA	2
--	---

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI APIE ŠVENTĄJĮ PETRĄ KANIZIJŲ	3
APIE ŠVENTĄJĮ KRYŽIAUS JONĄ	5
APIE ŠVENTĄJĮ ROBERTĄ BELARMINĄ	7
APIE ŠVENTĄJĮ PRANCIŠKŲ SALEZĄ	9
APIE ŠVENTĄJĮ LAURYNĄ BRINDIZIETĮ	10

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	12
Konferencija <i>Rerum novarum</i> 120-ųjų metinių proga	13
Kauno arkivyskupijos kunigų konferencija	14
Konferencija „Laimė šeimoje. Dovana ar užduotis“	15
Paminėtos kun. J. Zdebskio žūties 25-osios metinės	17
Lietuviškas bažnytinės muzikos enciklopedinis žinynas	18
Gaivinamos giedojimo tradicijos	19

Homilijos

TIKĖJIMO AKYS Velykų sekmadienis	21
TIKĖJIMAS PERKEIČIA II Velykų sekmadienis (A)	22
ATGIMTI VILTIMI III Velykų sekmadienis (A)	23

Bažnyčia pasaulyje

Pristatytas katekizmas jaunimui <i>Youcat</i>	24
Benediktas XVI apie liaudiškąjį maldingumą	24

Benediktas XVI

Žinia Pasaulinės maldos už dvasinius pašaukimus dienos proga

2011 m. gegužės 15-oji,
ketvirtasis Velykų sekmadienis

Tema: „*Skatinti pašaukimus vietinėje Bažnyčioje*“

Brangūs broliai ir seserys!

48-oji Pasaulinė maldos už dvasinius pašaukimus diena, kuri bus švenčiama 2011 m. gegužės 15-ąją, ketvirtąjį Velykų sekmadienį, kviečia mus apmąstyti temą „Skatinti pašaukimus vietinėje Bažnyčioje“. Prieš septyniasdešimt metų garbingasis Pijus XII įsteigė Popiežiškąją kunigų pašaukimų bendriją. Vėliau panašias institucijas, akinami kunigų ir pasauliečių, daugelyje vyskupijų įsteigė vyskupai. Jie tai darė atsiliepdami į Gerojo Ganytojo kvietimą: „Matydamas minias, jis gailėjosi žmonių, nes jie buvo suvargę ir apleisti lyg avys be piemens. Tuomet jis tarė mokiniams: ‘Pjūtis didelė, o darbininkų maža. Melskite pjūties šeimnininką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį’“ (Mt 9, 36–38).

Menas skatinti pašaukimus ir jais rūpintis tvirtai remiasi Evangelijos tekstais, kuriuose Jėzus pašaukia mokinius jį sekti ir, kupinas meilės bei atidos, juos ugdo. Ypatinę dėmesį turėtume skirti tam, kaip Jėzus pašaukė savo artimiausius bendradarbius skelbti Dievo karalystės (plg. Lk 10, 9). Pirmiausia akivaizdu, kad pirmutinis veiksmas buvo malda už juos: prieš juos pašaukdamas, Jėzus visą naktį praleido vienas melsdamasis ir įsiklausydamas į Tėvo valią (plg. Lk 6, 12), viduje neprisirisdamas prie kasdienių rūpesčių. Mokinių pašaukimas tiesiog gimsta iš Jėzaus artimo pokalbio su Tėvu. Pašaukimai į kunigystę ir pašvęstąjį gyvenimą visų pirma yra nuolatinio ryšio su gyvuoju Dievu ir ištvėringos maldos – į „pjūties šeimnininką“ keliamos parapijų bendruomenėse, krikščioniškose šeimose ir pašaukimų grupėse – vaisius.

Savo viešosios veiklos pradžioje Viešpats pašaukė kelėtą žvejų, besidarbavusių Galilėjos ežero pakrantėje: „Eikite paskui mane! Aš padarysiu jus žmonių žvejais“ (Mt 4, 19). Jis paliudijo save kaip atsiųstą Mesiją gausiais „ženklais“, rodančiais jo meilę žmonėms ir Tėvo gailėstingumo dovaną; žodžiais ir gyvenimu mokė juos būti pasirėngusius tęsti jo išganomąjį darbą, galiausiai, „žinodamas, jog atėjo valanda jam iš šio pasaulio keliauti pas Tėvą“ (Jn 13, 1), patikėjo jiems savo mirties ir prisikėlimo atminimą, ir, prieš pakildamas į dangų,

pasiuntė juos į visą pasaulį liepdamas: „Eikite ir padarykite mano mokinius visų tautų žmones“ (Mt 28, 19).

Jėzaus pasiūlymas tiems, kuriems jis sako: „Eikite paskui mane!“, yra reiklus ir uždegantis: jis kviečia juos susidraugauti, iš arti išgirsti jo balsą ir kartu su juo gyventi. Moko visą save paskirti Dievui ir jo Karalystei skleisti pagal Evangelijos principą: „Jei kviečių grūdas nekris į žemę ir neapmirs, jis pasiliks vienas, o jei apmirs, jis duos gausių vaisių“ (Jn 12, 24). Jėzus kviečia juos atverti savo valią, atsisakyti savojo savęs realizavimo įsivaizdavimo ir panirti į kitą valią, Dievo valią, bei leistis būti jo vedamiems, leidžia patirti broliškumą, kuris kyla iš visiško savęs atidavimo Dievui (plg. Mt 12, 49–50) ir yra skiriamasis Jėzaus bendruomenės bruožas: „Iš to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus“ (Jn 13, 35).

Eiti paskui Kristų ir šiandien yra reiklus dalykas. Tai reiškia išmokti nenukreipti žvilgsnio nuo Kristaus, labai gerai jį pažinti, klausytis jo žodžio ir susitikti su juo sakramentuose; tai reiškia mokytis savo valią lygiuoti į jo valią. Tai tikra ir autentiška mokykla visiems, kurie, vadovaujami kompetentingos bažnytinės valdžios, rengiasi kunigiškajai tarnybai ar pašvęstajam gyvenimui. Viešpats visais gyvenimo tarpsniais nepaliaujamai kviečia dalytis jo misija ir tarnauti Bažnyčiai išventinamosios kunigystės ar pašvęstojo gyvenimo pavidalu. „Todėl Bažnyčia turi saugoti, branginti ir mylėti tą dovaną. Ji atsakinga už kunigystės šventimų gimimą ir brendimą“ (Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Pastores dabo vobis*, 41). Ypač mūsų laikais, kai Dievo balsą, regis, stelbia „kiti balsai“ ir pasiūlymas eiti paskui jį ir paskirti jam savo gyvenimą atrodo per sunkus, visos krikščionių bendruomenės, kiekvienas tikintysis turėtų sąmoningai imtis užduoties skatinti pašaukimus. Tuos, kurie rodo nedviprasmiškus pašaukimo į kunigystę ar pašvęstąjį gyvenimą ženklus, svarbu padrašinti ir palaikyti, kad jie, tardami „taip“ Dievui ir Bažnyčiai, pajustų visos bendruomenės geranoriškumą. Aš pats drašinu juos, kaip drašinau ir apsisprendusiuosius stoti į seminariją, kuriems rašiau: „Pasielgėte tinkamai. Juk žmonėms net pasaulio ir globalizacijos techninio įvaldymo epochoje reikės Dievo, parodžiusio save Jėzuje Kristuje ir subūrusio mus į pasaulinę Bažnyčią, kad su juo ir per jį išmoktume deramai gyventi ir suvoktume bei veiksmingai įgyvendintume tikrojo žmogiškumo kriterijus“ (Laiškas seminaristams, 2010 10 18).

Kiekviena vietinė Bažnyčia turi darytis vis imlesnė ir dėmesingesnė pašaukimų pastoracijai, įvairiais lygmenimis, šeimos, parapijos ir organizacijų, pirmiausia vaikus ir jaunuolius – kaip Jėzus mokinius – mokydama brandinti tikrą ir nuoširdžią draugystę su Viešpačiu,

kuri puoselėtina asmenine ir liturgine malda; stengtis vaisingai ir dėmesingai įsiklausyti į Dievo žodį vis geriau pažįstant Šventąjį Raštą, suvokti, kad išengimas Dievo valion asmens nežemina ir negriauna, bet kaip tik įgalima atrasti gilesnę tiesą apie save patį ir jos laikytis, galiausiai dosniai ir broliškai puoselėti santykius su kitais, nes tik atsivėrimas Dievo meilei teikia tikrąjį džiaugsmą ir leidžia iki galo patenkinti tikruosius lūkesčius. „Skatinti pašaukimus vietinėje Bažnyčioje“ reiškia turėti drąsos dėmesinga ir tinkama pastoracija nukreipti reikliu sekimo Kristumi keliu, kuris, būdamas toks prasmingas, geba įtraukti visą gyvenimą.

Ypač kreipiuosi į jus, brangūs broliai vyskupai! Kad jūsų vykdoma išganymo Kristuje užduotis tęstųsi ir plėstųsi, svarbu kiek išgalint puoselėti „kunigų ir vienuolių pašaukimus, ypač rūpinantis „pašaukimais misijų darbui“ (Dekretas *Christus Dominus*, 15). Viešpačiui reikia jūsų bendradarbiavimo, kad jo pašaukimas pasiektų tų, kuriuos jis išsirinko, širdis. Rūpestingai atrinkite darbuotojus vyskupijų pašaukimų centrams, kurie yra vertinga pašaukimų pastoracijos ir ją palaikančios bei jos veiksmingumą laiduojančios maldos skatinimo ir organizavimo priemonė. Norėčiau Jums, brangūs broliai vyskupai, priminti ir pasaulinės Bažnyčios rūpinimąsi tolygiu kunigų pasiskirstymu pasaulyje. Jūsų pasirengimas padėti vyskupijoms, kurioms trūksta kunigų, tampa Dievo palaiminimu jūsų bendruomenėms ir tikintiesiems liudija kunigiškąją tarnybą, dosniai atsiveriančią visos Bažnyčios poreikiams.

Vatikano II Susirinkimas pabrėžtinai priminė, kad „pašaukimų į kunigystę puoselėjimas yra visos krikščionių bendruomenės pareiga; pirmiausia jie skatintini išties krikščionišku gyvenimu“ (Dekretas *Optatam totius*, 2). Todėl brolišką sveikinimą ir padėsinimą norėčiau skirti visiems, kurie parapijose įvairiopa bendradarbiauja su kunigais. Pirmiausia kreipiuosi į savitai galinčius prisidėti prie pašaukimų pastoracijos – kunigus, šeimas, katechetus, grupių vadovus. Kunigams siūlau stengtis liudyti vienybę su vyskupu bei kitais kunigais ir taip ruošti gyvybiškai svarbią dirvą naujiems kunigiškųjų pašaukimų daigams. Šeimos tebūna „įkvėptos tikėjimo, meilės bei pamaldumo dvasios“ (ten pat) ir pasirengusios padėti savo sūnams ir dukterims dosniai priimti pašaukimą į kunigystę ar pašvęstąjį gyvenimą. Katechetai ir katalikiškųjų organizacijų bei bažnytinių sąjungų vadovai, suvokdami savo auklėjamąją užduotį, „tesistengia jiems patikėtus jaunuolius taip auklėti, kad šie įstengtų pastebėti savo dievišką pašaukimą ir noriai juo sekti“ (ten pat).

Brangūs broliai ir seserys, jūsų pastangos skatinti pašaukimus ir jais rūpintis visapusiškai prasmingos ir

pastoraciškai veiksmingos būna tik tada, kai tai daroma vienybėje su Bažnyčia ir tarnaujant bendrystei. Todėl kiekvienas bažnytinės bendruomenės gyvenimo momentas – katechezė, nuolatinio ugdymo susitikimai, liturginis šventimas, piligrimystės – yra brangintina proga žadinti Dievo tautos, ypač vaikų ir jaunuolių, priklausomybės Bažnyčiai ir atsakomybės laisvai ir sąmoningai apsispręsti priimti pašaukimą į kunigystę ar pašvęstąjį gyvenimą jausmą.

Gebėjimas rūpintis pašaukimais yra vietinės Bažnyčios gyvumo požymis. Kupini pasitikėjimo, primygtinai prašykdami Mergelę Mariją padėti, kad, lygiuojantis į jos atvirumą Dievo išganomajam planui pavyzdį ir jai galingai užtariant, kiekvienoje bendruomenėje augtų pasirengimas pasakyti „taip“ Viešpačiui, pašaukiančiam vis naujų darbininkų į pjūtį. To linkėdamas, visiems teikiu savo apaštališkąjį palaiminimą.

Vatikanas, 2010 m. lapkričio 15 d.

BENEDICTUS PP. XVI

▼
Benediktas XVI

Apie šventąjį Petrą Kanizijų

2011 m. vasario 11 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien norėčiau kalbėti apie šv. Petrą Kanizijų, labai svarbią katalikiškojo XVI amžiaus asmenybę. Gimė 1521 m. gegužės 8 d. Neimegene (Nimwegen), Olandijoje. Jo tėvas buvo šio miesto burmistras. Studijuodamas Kelno universitete, lankydavosi pas Šv. Barboros kartūzų vienuolius, katalikišku gyvenimu pulsuojančiame centre, kur sutikdavo kitų pamaldžių vyrų, puoselėjusių vadinamąją *devotio moderna*. Išėjęs Dvasinių pratybų kursą, vadovaujamą palaimintojo tėvo Peterio Faberio, vieno iš pirmųjų šv. Ignaco Ljolos bendražygių, 1543 m. gegužės 8 d. Maince (Reinland-Pfalca) (Mainz, Rheinland-Pfalz) įstojo į Jėzaus draugiją. 1546 m. Kelne buvo iššventintas kunigu ir jau kitais metais kaip Augsburguro vyskupo kardinolo Otto Truchseso von Waldburgo teologas dalyvavo Triden-do Susirinkime, kur bendradarbiavo su dviem bendrabroliais Diego Laínezū ir Alfonso Salmerónū.

1548 m. šv. Ignacas leido jam Romoje užbaigti dvasinį ugdymą ir tada išsiuntė į Mesinos (Messina) kolegiją, kur jam buvo patikėti kuklūs namų priežiūros darbai. 1549 m. spalio 4 d. Bolonijoje įgijęs teologijos daktaro laipsnį, šv. Ignaco buvo paskirtas apaštalaui Vokietijoje. Tų pačių metų rugsėjo 4 d. Kastelgandolfe aplankęs popiežių Paulių III, nuvyko į Šv. Petro baziliką pasimelsti. Ten meldė didžiųjų šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus pagalbos, kad apaštališkasis palaiminimas be paliovos veiksmingai lydėtų jį, įgyvendinantį savo didžiąją paskirtį, vykdančią savo naująją misiją. Savo dienoraštyje jis parašė: „Ten pajutau didžiulę paguodą ir, jiems [Petru ir Pauliui] užtariant, man buvo suteikta malonė. Jie patvirtino mano misiją Vokietijoje ir, regis, kaip Vokietijos apaštalui, man savo palankumu suteikė paspirtį. Viešpatie, tu žinai, kiek kartų ir kokia daugybe būdų tą dieną man patikėjai Vokietiją, kuria vėliau nepalaujamai rūpinsiuos ir dėl kurios trokšiu gyventi bei mirti.“

Turime turėti prieš akis, jog visa tai vyksta liuteriškos Reformacijos laikotarpiu, kai katalikų tikėjimas vokiškai kalbančiose šalyse dėl Reformacijos patrauklumo atrodė žlungęs ir piršosi mintis, kad atnaujinti katalikų tikėjimo neįmanoma. Tai padaryti buvo galima tik remiantis centru, t. y. per gilia, asmeninę draugystę su Kristumi, draugystę su Kristumi jo Kūne, Bažnyčioje, maitinamoje Eucharistijos, jo realaus artumo.

Vykdydamas iš šv. Ignaco ir popiežiaus Pauliaus III gautą užduotį, Kanizijus išvyko į Vokietiją ir pirmiausia nukeliavo į Bavarijos hercogystę, kuri daugelį metų buvo jo tarnybos vieta. Būdamas Ingolštato (Ingolstadt) universiteto dekanas, rektorius ir vicekancleris, rūpinosi akademinio instituto gyvenimu ir moraliniu tautos ugdymu. Vienoje, kur neilgai administravo vyskupija, išplėtojo pastoracinę tarnybą tiek miesto, tiek kaimo vietovių ligoninėse ir kalėjimuose ir parengė išleidimui savo katekizmą. 1556 m. Prahoje įsteigė kolegiją ir iki 1569 m. buvo aukštutinės Vokietijos jėzuitų provincijos generalinis vyresnysis.

Eidamas šias pareigas, vokiškai kalbančiose šalyse sukūrė tankų savo ordino bendruomenės tinklą, pirmiausia kolegijų, tapusių išeities taškais katalikiškai Kontrreformacijai. Šiuo metu taip pat dalyvavo Vormse (Worms) vykusiuose pokalbiuose su protestantų vadovais (1557 m.), tarp kurių buvo ir Melanchtonas. Buvo popiežiaus nuncijus Lenkijoje (1558 m.), dalyvavo abiejuose Augsburgio reichstaguose (1559 m. ir 1565 m.), lydėjo kardinolą Stanislavą Hozjuszą, Pijaus IV legatą, pas imperatorių Ferdinandą (1560 m.), tarė žodį Tridento Susirinkimo baigiamosiose sesijose, kur kalbėjo Komunijos abiem pavidalais klausimu ir apie uždraustųjų knygų indeksą (1562 m.).

1580 m. pasitraukė į Šveicariją, Fribūrą, kur visiškai atsidėjo pamokslavimui ir savo veikalų rašymui. Ten ir mirė 1597 m. gruodžio 21 d. 1864 m. palaimintojo popiežiaus Pijaus IX beatifikuotas, o 1897 m. popiežiaus Leono XIII paskelbtas Vokietijos apaštalu. Pagaliau popiežiaus Pijaus XI 1925 m. kanonizuotas ir paskelbtas Bažnyčios mokytoju.

Šv. Petras Kanizijus didžiausią savo gyvenimą dalį praleido bendraudamas su socialiai reikšmingiausiais savo meto asmenimis ir savo raštais padarė ypatingą įtaką. Išleido rinktinius šv. Kirilo Aleksandriečio ir Leono Didžiojo raštus, šv. Jeronimo laiškus ir šv. Mikalojaus Fliujiečio maldas. Įvairiomis kalbomis paskelbė dvasinio turinio knygų, kelias Šveicarijos šventųjų biografijas ir daug homiletinių tekstų. Tačiau jo žinomaisi tekstai yra trys 1555 m. ir 1558 m. katekizmai. Pirmasis buvo skirtas studentams, supažindinantis su pagrindinėmis teologijos sąvokomis, antrasis – jaunimui iš liaudies, gaunančiam pradinį tikybės mokymą, trečiasis – jaunuoliams, turintiems vidurinį ir aukštesnįjį scholastinį išsilavinimą. Katalikų mokymas ten išdėstytas klausimais ir atsakymais, glaustai, bibliniais žodžiais, labai aiškiai ir be polemikos. Dar Kanizijui gyvam esant pasirodė net 200 šio katekizmo leidimų! Ir dar ne vienas šimtas leidimų išėjo vėliau, iki XX amžiaus. Vokietijoje mano tėvo kartos laikais žmonės katekizmą vadindavo tiesiog *Kanizijumi*: jis tikras šimtmečių katechetas, kelis amžius ugdes žmonių tikėjimą.

Ypatinga Petro Kanizijaus savybė buvo pastangos ištikimybę dogminiams principams derinti su pagarba kiekvienam asmeniui. Šv. Kanizijus skyrė sąmoningą atsimetimą ir nekaltą tikėjimo praradimą atitinkamomis aplinkybėmis ir aiškino, kad didžiama vokiečių, perėjusių į protestantų gretas, padarė tai be kaltės. Istorinę valandą, kupiną konfesinių priešybių, jis vengė, o tai tikrai gana neįprasta, griežtumo bei piktos retorikos – retas dalykas ano meto krikščionių diskusijose – ir tik troško atskleisti dvasines šaknis ir atgaivinti tikėjimą Bažnyčioje. Jam talkino jo platus bei išsamus Šventojo Rašto ir Bažnyčios tėvų pažinimas, tas pats žinojimas, kuriuo rėmėsi jo santykis su Dievu, ir tas rimtas dvasingumas, jo semtas iš *devotio moderna* ir Reino mistikos.

Kanizijaus dvasingumui būdinga gili asmeninė draugystė su Jėzumi. Štai 1549 m. rugsėjo 4 d., kalbėdamasis su Dievu, jis į savo dienoraštį užrašė: „Tu atvėrei man savo Švenčiausiąją Širdį, atrodo, kad stoviu prieš Tave. Tu liepi gerti iš šaltinio, kvieti, o mano Gelbėtojau, semtis išganymo vandens iš Tavo šaltinių!“ Ir tada išvysta, kaip Viešpats ištiesia jam drabužį iš trijų dalių, vadinamų taika, meilė ir ištvermė. Būtent apsirengęs taika,

meile ir ištverme, Kanizijus vykdė katalikų tikėjimo atnaujinimo darbą. Šią jo draugystę su Jėzumi, kuri yra jo asmenybės centras, puoselėjo meilė Biblijai, meilė Švenčiausiajam Sakramentui, meilė Bažnyčios tėvams, ši draugystė buvo aiškiai sujungta su suvokimu, jog Bažnyčioje jis tęsia apaštalių misiją. Šitai mums primena, kad kiekvienas evangelizuotojas visada turi būti su Jėzumi ir Bažnyčia vaisingai suvienytas įrankis.

Į draugystę su Jėzumi Petras Kanizijus įaugo Kelno kartūzų dvasinėje aplinkoje; čia jis artimai bendravo su dviem kartūzų mistikais – Johannu Lanspergeriu, lotynizuota forma Lanspergijumi, ir Mikalojumi van Hesche, lotynizuota forma Eschijumi. Vėliau jis draugystės, *familiaritas stupenda nimis*, patirtį pagilino kontempliuodamas Jėzaus gyvenimo slėpinius, sudarančius didžiąją šv. Ignaco Dvasinių pratybų dalį. Tuo rėmėsi jo gilus pamaldumas Jėzaus Širdžiai, kurio viršūnė yra pašventimas savęs apaštališkai tarnybai Vatikano bazilikoje.

Kristocentriniame Petro Kanizijaus dvasingume šaknijasi gilus įsitikinimas: siela negali pasiekti tobulybės be kasdienės maldos, dvasinės maldos, įprastinės priemonės, leidžiančios Jėzaus mokiniams gyventi artimai vienijantis su dieviškuoju Mokytoju. Todėl mūsų šventasis primygtinai reikalavo raštuose apie dvasinį liaudies lavinimą pabrėžti liturgiją su jos Evangelijos komentarais, šventėmis, šventųjų Mišių apeigomis ir kitais sakramentais ir kartu stengtis tikintiesiems parodyti kasdienės asmeninės maldos, lydinčios ir ženklinančios dalyvavimą viešajame Bažnyčios kulte, būtinybę ir grožį.

Tas raginimas ir metodas tebėra vertingi ir Vatikano II Susirinkimo buvo autoritetingai išreikšti konstitucijoje *Sacrosanctum Concilium*: krikščioniškasis gyvenimas neauga, jei nėra maitinamas dalyvavimo liturgijoje, pirmiausia sekmadieninėse šv. Mišiose, ir kasdienės asmeninės maldos, asmeninio ryšio su Dievu. Tūkstančių reikalų ir daugybės mus supančių paskatų sukuryje būtina kasdien surasti laiko susikaupti Viešpaties akivaizdoje, jo pasiklausyti ir su juo pasikalbėti.

Kartu visada aktualus ir nepaliaujamai vertingas yra Petro Kanizijaus pavyzdys, parodytas ne tik darbais, bet pirmiausia gyvenimu. Jis aiškiai moko, kad apaštališkoji tarnyba būna skvarbi ir duoda širdyse išganyimo vaisių tik tada, kai skelbėjas asmeniškai liudija Jėzų ir yra įrankis jo rankose, artimai suvienytas su juo tikėjimo Evangelija ir Bažnyčia, nuosekliai moralaus gyvenimo ir nepaliaujamos maldos kaip meilės. Tai galioja kiekvienam krikščioniui, norinčiam atsivadusiai ir ištikimai laikytis Kristaus. Dėkoju.

Apie šventąjį Kryžiaus Joną

2011 m. vasario 16 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Prieš dvi savaites pristaciau didžiąją ispanų mistikę Jėzaus Teresę Avilietę. Šiandien norėčiau pakalbėti apie dar vieną svarbų šventąjį iš tos šalies, apie dvasinį šv. Teresės draugą, kartu su ja reformavusį karmelitų vienuoliškąją šeimą, – šv. Kryžiaus Joną, 1926 m. popiežiaus Pijaus XI paskelbtą Bažnyčios mokytoju ir tradiciškai vadinamą *Doctor mysticus*, „mistikos mokytoju“.

Kryžiaus Jonas gimė 1542 m. Gonzalo de Yepeso ir Catalinos Alvarezų šeimoje, gyvenusioje nedideliame Fontiveroso miestelyje netoli Avilos Senojoje Kastilijoje. Šeima buvo labai neturtinga. Tėvas, kilęs iš kilmingos Toledo giminės, buvo išvarytas iš namų ir neteko palikimo, nes vedė Cataliną, paprastą šilko audėją. Jau vaikystėje neteko tėvo, devynerių metų su motina ir broliu Pranciškumi patraukė į Medina del Kampą netoli Valjadolido, prekybos ir kultūros centro. Čia lankė *Colegio de los Doctrinos* ir dirbo kai kuriuos paprastus darbus vienuolyno prie Šventosios Marijos Magdalietės bažnyčios seserims. Dėl savo žmogiškųjų savybių ir pasiekimų mokykloje iš pradžių ligonių slaugytoju priimtas į *Immaculada Concepción* ligoninę, paskui į jėzuitų kolegiją, kaip tik įsteigtą Medina del Kampe. Į kolegiją Jonas įstojo aštuoniolikos ir čia trejus metus studijavo humanitarinius mokslus, retoriką ir klasikinės kalbas. Ugdomojo kurso pabaigoje jis jau aiškiai matė prieš akis savo pašaukimą – vienuoliškąjį gyvenimą ir iš visų Medinoje veikusių ordinų labiausiai jautėsi šaukiamas į Karmelį.

1563 m. vasarą pas miesto karmelitus pradėjo noviciatą ir pasirinko vienuoliškąjį Mato vardą. Kitais metais buvo išsiųstas į garsųjį Salamankos universitetą, kur trejus metus studijavo laisvuosius menus ir filosofiją. 1567 m. iššventintas kunigu, grįžo į Medina del Kampą, supamas saviškių švęsti pirmųjų šv. Mišių. Čia jis pirmą kartą susitiko su Jėzaus Terese, susitikimas abiem buvo lemtingas: Teresė išdėstė savo planą, kaip reformuoti Karmelį, taip pat ir ordino vyriškąją atšaką, bei pasiūlė Jonui „dėl didesnės Dievo garbės“ prisidėti. Jaunasis kunigas taip susižavėjo Teresės idėjomis, kad tapo karštu plano rėmėju. Abu kelis mėnesius bendradarbiavo ir dalijosi idealais bei pasiūlymais, siekdami kuo greičiau atidaryti pirmuosius Basųjų karmelitų namus. Jie duris atvėrė 1568 m. gruodžio 28 d. Duruele, nuošalioje Avilos provincijos vietovėje. Šią pirmąją reformuotąją vyrų bendruomenę sudaro Jonas ir dar

trys bendražygiai. Atnaujindami vienuoliškuosius įžadus pagal pradinę regulą, visi keturi pasirinko naujus vardus: Jonas, pasivadinęs Kryžiaus Jonu, šiuo vardu vėliau išgarsėjo visame pasaulyje. 1572 m. pabaigoje, prašomas šv. Teresės, Jonas tapo Avilos Įsikūnijimo vienuolyno, kurio priore buvo šventoji, nuodėmklausiu ir kapelionu. Tas laikas buvo artimo bendradarbiavimo ir abu praturtinusios dvasinės draugystės metai. Būtent šiuo laikotarpiu datuojami svarbiausi Teresės veikalai ir pirmieji Jono raštai.

Karmelio ordino reforma rutuliojosi sunkiai ir Jonui atnešė didelių kančių. Skausmingiausias įvykis buvo jo pagrobimas ir įkalinimas, melagingai apkaltinus, senosios regulos karmelitų vienuolyne Toledė 1577 m. Šventasis kalėjo kelis mėnesius ir patyrė fizinio bei moralinio vargo ir prievartos. Čia jis sukūrė eilėraščių, tarp jų ir garsiąją „Dvasinę giesmę“. Naktį iš 1578 m. rugpjūčio 16-osios į 17-ąją jam pagaliau su nuotykiais pavyko pabėgti ir surasti prieglobstį miesto Basujų karmeličių vienuolyne. Šv. Teresė ir reformuotieji karmelitai jo išsilaisvinimą sutiko su didžiuliu džiaugsmu. Po trumpo poilsio Jonas jėgoms atgauti buvo išsiųstas į Andalūziją, kur dešimt metų praleido įvairiuose vienuolynuose, pirmiausia Granados. Ordine ėjo įvairias pareigas ligi pat provincijos vikaro ir užbaigė savo dvasinius veikalus. Tada kaip Teresės vienuoliškosios šeimos, jau įgijusios visišką autonomiją, generalinės vadovybės narys grįžo į gimtuosius kraštus. Gyveno Segovijos karmelyje, kur ėjo bendruomenės vyresniojo pareigas. 1591 m. buvo atleistas iš visų pareigų, ketinant išsiųsti jį į naują ordino provinciją Meksikoje. Kartu su dešimt bendražygių rengdamasis ilgai kelionei, pasitraukė į vienišą vienuolyną Chaene, kur sunkiai susirgo. Jonas didžiulius kentėjimus pakėlė pavyzdinčiai ramiai ir kantriai. Mirė naktį iš 1591 m. gruodžio 13-osios į 14-ąją, konfratrams recituojant Rytinę. Su jais atsiveikino žodžiais: „Šiandien Valandų liturgijos išeinu melstis į dangų.“ Jo marieji palaikai buvo perkelti į Segoviją. 1675 m. Klemenso X paskelbtas palaimintuoju, 1726 m. Benedikto XIII – šventuoju.

Jonas laikomas vienu garsiausių ispanų literatūros lyrikų. Jo pagrindiniai kūriniai yra šie: „Kopimas į Karmelio kalną“, „Tamsioji naktis“, „Dvasinė giesmė“ ir „Gyvoji meilės liepsna“.

„Dvasinėje giesmėje“ šv. Jonas pateikia sielos apvalymo kelią, t. y. pamažu vis didesnę džiugų Dievo turėjimą, kol pagaliau siela pajaučia, kad myli Dievą tokia pačia meile, kokia ji yra mylima Jo paties. „Gyvojoje meilės liepsnoje“ tęsiama ta pati perspektyva ir nuodugnai aprašomas perkeičiančio susivienijimo su Dievo būvis. Palyginimui Jonas nuolat pasitelkia ugnies

įvaizdį: juo karštesnė ugnis ir juo daugiau sunaudoja medienos, juo labiau ji žėruoja ir galiausiai virsta liepsna. Lygiai taip pat Šventoji Dvasia, tamsią naktį valanti ir „švarinanti“ sielą, ilgainiui apšviečia ir sušildo, tarsi būtų liepsna. Sielos gyvenimas yra nuolatinė Šventosios Dvasios šventė, leidžianti išvysti susivienijimo su Dievu šlovę amžinybėje.

„Kopime į Karmelio kalną“ dvasinis kelias vaizduojamas kaip laipsniškas sielos tyrinimas, kuris būtinas norint pasiekti aukščiausią krikščioniškojo tobulumo tašką, simbolizuojamą Karmelio kalno viršūnės. Jis pateikiamas kaip kelias, kuriuo žmogus suka bendradarbiaudamas su dieviškuoju veikimu, kad išlaisvintų sielą nuo visokio Dievo valiai priešingo prisirišimo ar polinkio. Ištyrinimas, kuris, norint meilės kupinam susivienyti su Dievu, turi būti tobulas, prasideda nuo juslinio gyvenimo ir tęsiamas per tai, kas įgyjama trimis dieviškosiomis dorybėmis – tikėjimu, viltimi ir meile, nuskaistinančiomis ketinimą, atmintį ir valią.

„Tamsiojoje naktyje“ aprašomas „pasyvusis“ aspektas, tai yra Dievo veikimas šiame sielos „tyrinimo“ procese. Mat vienų žmogaus pastangų neužtenka norint prasiškerbti iki asmens polinkių bei blogų įpročių giliausių šaknų: jis juos gali tik tramdyti, bet ne iki galo išrauti. Tam reikalingas ypatingas Dievo veikimas, iš pagrindų nuskaistinantį dvasią ir parengiantį ją meilės kupinam susivienijimui su Dievu. Šv. Jonas šį tyrinimą vadina „pasyviu“, nes jį, nors siela ir priima, slėpiningu veikimu atlieka Šventoji Dvasia, kaip ugnies liepsna išdildanti kiekvieną nešvarumą. Šiuo tarpsniu sielą užgriūva visi įmanomi išbandymai, tarsi ji būtų tamsioje naktyje.

Šie pagrindiniai šventojo kūriniai padeda mums prisitarti prie esminių taškų jo plataus ir gilaus mistinio mokymo, kuriuo siekiama parodyti patikimą kelią į šventumą, tobulumo būvį, į kurį mus visus kviečia Dievas. Pasak Kryžiaus Jono, visa, kas egzistuoja, kas sukurta Dievo, yra gera. Per kūrinis galime atrasti tą, kuris juose paliko savo paties pėdsaką. Tačiau tikėjimas yra vienintelė versmė, dovanota žmogui pažinti Dievą tokį, koks jis yra pats savaime, kaip vieną ir trejybį Dievą. Visa, ką Dievas norėjo pranešti žmogui, pasakė Jėzuje Kristuje, kūnu tapusiam Žodyje. Jėzus Kristus yra vienintelis ir galutinis kelias pas Tėvą (plg. Jn 14, 6). Visa, kas sukurta, yra niekas, palyginti su juo, ir niekas be jo neturi vertės: vadinasi, kiekviena kita meilė, kad pasiektų tobulą Dievo meilę, Kristuje turi supanašėti su dieviškąja meile. Štai kodėl šv. Jonas primygtinai pabrėžia būtinybę apsivalyti ir viduje ištuštėti, kad būtum padarytas toks kaip Dievas, vienintelis tobulumo tikslas. Tas „švarumas“ yra ne tiesiog daiktų stygius ir nesinaudojimas jais; kas sielą daro tyrą ir

laisvą, veikiau yra netvarkingo prisirišimo prie daiktų pašalinimas. Visa įkeltina į Dievą kaip gyvenimo centrą ir tikslą. Ilgas ir sunkus tyrinimo procesas, žinoma, reikalauja asmeninių pastangų, bet pagrindinis veikėjas yra Dievas: visa, ką žmogus gali padaryti, yra tik „pasirengti“ būti atviras dieviškajam veikimui ir jam nekliudyti. Gyvendamas dieviškosiomis dorybėmis, žmogus pakyla ir suteikia vertės savo pastangoms. Rytas, kuriuo auga tikėjimas, viltis ir meilė, eina ranka rankon su tyrinimu ir laipsnišku susivienijimu su Dievu, kol žmogus perkeičiamas Jame. Pasiekusi šį tikslą, siela panyra į trejbinį gyvenimą: pasak šv. Jono, ima mylėti Dievą tokia meile, kokia Jis ją myli, o Jis ją myli Šventojoje Dvasioje. Todėl Bažnyčios mistikos mokytojas laikosi įsitikinimo, kad nėra tikros meilės vienybės su Dievu, jei tos vienybės viršūnė nėra trejbinis susivienijimas. Šiame iškilime būvyje šventoji siela pažįsta viską Dieve ir, kad jį pasiektų, jai nereikia jo ieškoti per kūrinčius. Siela dabar jaučiasi užlieta dieviškosios meilės ir joje pilnatviškai džiaugiasi.

Brangūs broliai ir seserys, pabaigoje lieka klausimas: ar tas šventasis savo aukštąja mistika, šiuo varginančiu keliu į tobulumo viršūnę turi ką nors pasakyti ir mums, paprastiesiems krikščionims šiandienėmis gyvenimo aplinkybėmis, ar jis tėra pavyzdys, modelis kelioms išrinktosioms sieloms, kurios iš tikro gali leisti šiuo tyrinimo, mistinio kopimo keliu? Norėdami surasti atsakymą, iš akių pirmiausia turėtume neišleisti, kad šv. Kryžiaus Jono gyvenimas nebuvo „skraidymas mistiniais padebesiais“, bet labai sunkus, praktiškas ir labai konkretus gyvenimas – ordino reformuotojo, sutikusio daugybę pasipriešinimo, provincijos vyresniojo ir konfratūrų kalinio, patyrusio neįtikėtinų pažeminimų ir fizinio smurto, gyvenimas. Tačiau kaip tik tuo sunkiausiu savo gyvenimo metu, būdamas kalėjime, jis parašė vieną gražiausių savo kūrinių. Tai mums rodo, jog kelias su Kristumi, keliavimas su Kristumi – „Keliu“ yra ne našta, užkraunama mums papildomai greta kitų jau pakankamai sunkių vargų, bet visiškai kas kita – šviesa, jėga, padedanti vargus pakelti. Kai žmogus priima į save didžiulę meilę, ji tarsi suteikia jam sparnus, ir jis lengviau pakelia visus gyvenimo sunkumus, nes savyje nešioja šią didžią šviesą. Štai kas yra tikėjimas: būti mylimam Dievo ir leisti būti Dievo mylimam Jėzuje Kristuje. Šis leidimasis būti mylimam yra šviesa, padedanti mums pakelti kasdienius vargus. Ir šventumas yra ne sudėtingi mūsų veiksmai, labai sunkus kelias, bet kaip tik tas „atsivėrimas“: savo sielos langų atvėrimas, kad galėtų įeiti Dievo šviesa, nepamirštant Dievo, mat kaip tik atsiveriant jo šviesai atrandama jėgų, atrandamas atpirktojo džiaugsmas. Prašykime Viešpatį, kad mums padėtų surasti šventumą, kad leistumės būti Dievo mylimi, nes tai visų mūsų pašaukimas ir tikras atpirkimas. Dėkoju.

Apie šventąjį Robertą Belarminą

2011 m. vasario 23 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šventasis Robertas Belarminas, apie kurį šiandien norėčiau kalbėti, gražina mus į Vakarų krikščionijos skausmingo susiskaldymo laiką, kai didelė politinė ir religinė krizė paskatino ištisas tautas nutolti nuo Apaštalų Sosto.

Robertas Belarminas, gimęs 1542 m. spalio 4 d. Montepulčane netoli Sienos, iš motinos pusės buvo popiežiaus Marcelo II sūnėnas. Prieš 1560 m. rugsėjo 20 d. įstodamas į Jėzaus draugiją, gavo puikų humanitarinį išsilavinimą. Teologinės studijos *Collegio Romano*, Padujeje ir Levene, nukreiptos į šv. Tomą ir Bažnyčios tėvus, nulėmė jo teologinę pakraipą. 1570 m. kovo 25 d. įšventintas kunigu, kelerius metus Levene buvo teologijos profesorius. Paskui pašauktas profesoriauti į Romos *Collegio Romano*, vadovavo „apologetikos“ katedrai. Per dešimtį dėstymo metų (1576–1586) parengė paskaitų seriją, vėliau įsiliejusią į *Controversiae*, dėl aiškumo, turtingo turinio ir daugiausia istorinės pakraipos iškart išgarsėjusi veikalą. Ką tik buvo pasibaigęs Tridento Susirinkimas ir Katalikų Bažnyčiai reikėjo iš naujo stiprinti savo tapatybę, taip pat Reformacijos atžvilgiu. Belarmino veikla įsiterpia į šį kontekstą. 1588–1594 m. jis iš pradžių buvo *Collegio Romano* studijuojančių jėzuitų – tarp jų sutiko šv. Aloyzų Gonzagą ir jam vadovavo – dvasinis vadovas, vėliau ėjo vyresniojo pareigas. Popiežius Klemensas VIII paskyrė jį popiežiškuoju teologu, Šventojo Oficiumo konsultoriumi ir Šv. Petro bazilikos penitentų kolegijos rektoriumi. 1597–1598 m. radosi katekizmas *Dottrina cristiana breve*, jo populiariausias veikalas.

1599 m. kovo 3 d. popiežiaus Klemenso VIII pakeltas kardinolu ir 1602 m. kovo 18 d. paskirtas Kapujos arkivyskupu. Tų pačių metų balandžio 21 d. įšventintas vyskupu. Per trejus vadovavimo vyskupijai metus išsiskyrė uoliu pamokslų sakymu katedroje, kassavatiniais apsilankymais parapijose, trimis sušauktais vyskupijos sinodais ir vienu provincijos sinodu. Po konklavų, popiežiais išrinkusių Leoną XI ir Paulių V, buvo pašauktas atgal į Romą, kur tapo Šventojo Oficiumo, Indekso, Apeigų, Vyskupų ir Tikėjimo skleidimo nariu. Apaštalų Sosto teisėms apginti vykdė diplomatinės užduotis Venecijoje Respublikoje ir Anglijoje. Paskutiniaisiais gyvenimo metais parašė kelias knygas dvasingumo tema, kuriose apibendrino savo kasmetinių dvasinių pratybų vaisius. Mirė 1621 m. rugsėjo 17 d. Romoje. Popiežiaus Pijaus XI 1923 m. paskelbtas

palaimintuoju, 1930 m. – šventuoju ir 1931 m. – Bažnyčios mokytoju.

Šv. Robertas Belarminas XVI a. pab.–XVII a. pr. Bažnyčioje užėmė svarbią vietą. Jo *Controversiae* ir šiandien išlieka galiojantis atsparos taškas katalikų ekleziologijai plėtojant Apreiškimo, Bažnyčios esmės, sakramentų ir teologinės antropologijos klausimus. Dėl anuomet paplitusių klaidų šiais klausimais ten akcentuojamas institucinis Bažnyčios aspektas. Tačiau Belarminas aiškino ir neregimus Bažnyčios kaip mistinio Kūno aspektus ir, norėdamas nusakyti santykį tarp Bažnyčios vidinių turtų ir juos regimus darančių išorinių reiškinių, pasitelkė kūno ir sielos analogiją. Monumentaliai me kūrinys, kuriame sistemaiškai aprėpiami įvairūs to meto teologiniai ginčai, aptardamas Reformacijos idėjas, jis vengia bet kokio polemiko ir agresyvaus tono ir katalikų mokymą aiškiai ir išpūdingai aiškina pateikdamas proto ir Bažnyčios tradicijos argumentus.

Tačiau jo palikimas yra tai, kaip jis suvokė savo darbą. Atsakingos vadovavimo tarnybos jam netrukė kasdien siekti šventumo ištikimai vykdant savo vienuoliškojo, kunigiškojo ir vyskupiškojo luomo reikalavimus. Ši ištikimybė kyla iš įsipareigojimo skelbti. Kaip kunigas ir vyskupas jis pirmiausia buvo sielų ganytojas, todėl jautė pareigą nenuilstamai sakyti pamokslus. Per liturgines šventes Flandrijoje, Romoje, Neapolyje ir Kapujose pasakė šimtus *sermones* – pamokslų. Ne mažiau gausios yra klebonams, vienuolėms ir *Collegio Romano* studentams skirtos *expositiones* ir *explanationes*, kur dažnai aptariamas Šventasis Raštas, ypač šv. Pauliaus laišškai. Ir jo pamokslai, ir katechezės krypta į esminį momentą, perimtą iš ignaciškojo lavinimo, – visomis sielos jėgomis stengtis kuo labiau Viešpatį Jėzų pažinti, pamilti ir juo sekti.

Šio vadovavimo pareigomis apkrauto vyro raštuose – nors savo jausmus reiškia santūriai – labai ryškiai jaučiama pirmenybė Kristaus mokymui. Šv. Belarminas yra maldos, kiekvienos veiklos sielos, pavyzdys – maldos, įsiklausančios į Viešpaties žodį, meditacijose besidžiaugiančios jo didybe, neužsisklendžiančios savyje, bet džiugiai atsiduodančios Dievui. Belarmino dvasinumas išsiskiria gyvu ir asmeniniu Dievo beribio gerumo suvokimu. Todėl mūsų šventasis tikrai jautėsi kaip mylimas Dievo sūnus, ir didžiulis džiaugsmo šaltinis jam būdavo, kupinam vidinės ramybės ir paprastumo, susikaupti maldoje, nugrimzti į Dievo apmąstymus. Savo knygoje *De ascensione mentis in Deum* – „Apie dvasios kilimą Dievop“, – sukurtoje pagal šv. Bonaventūros *Itinerarium* pavyzdį, jis sušunka: „O, siela, tavo pavyzdys yra Dievas – begalinis grožis, šviesa be šešėlio, spindesys, pranokstantis saulę ir mėnulį. Kelk akis aukštyn į Dievą, kuriame glūdi visų daiktų provaizdžiai ir iš kurio

kaip begalinio vaisingumo šaltinio kyla tiesiog beribė daiktų įvairovė. Iš to darau išvadą: kas atranda Dievą, atranda viską; kas praranda Dievą, praranda viską.“

Šiame tekste girdimi garsiosios *contemplatio ad amorem obtineundum* – „kontempliacijos meilei gauti“ iš šv. Ignaco Lojolos „Dvasinių pratybų“ aidai. Belarminas, gyvenęs prabangioje ir dažnai nesveikoje XVI a. pabaigos ir XVII a. pradžios visuomenėje, iš tokios kontempliacijos išrutulioja praktinį pritaikymą ir gyva pastoracine dvasia įtraukia tai į savo meto Bažnyčios situaciją. Knygoje *De arte bene moriendi* – „Apie meną tinkamai numirti“ – jis kaip patikimą gero gyvenimo ir geros mirties taisyklę siūlo dažnai ir rimtai galvoti, kad už savo darbus bei gyvenimą teks atsiskaityti Dievui, ir nekrauti turtų žemėje, bet gyventi kukliai ir kupinam meilės, taip kaupiant turtus danguje. Knygoje *De gemitu columbae* – „Apie balandžio dejonę“, – kur balandis simbolizuoja Bažnyčią, jis primygtinai įspėja dvasininkiją ir tikinčiuosius asmeniškai ir konkrečiai pertvarkyti savo gyvenimą vadovaujantis Raštu ir šventaisiais, tarp kurių pirmiausia mini šv. Grigalių Nazianzietį, šv. Joną Auksaburnį, šv. Jeronimą bei šv. Augustiną, be to, tokius didžiuosius vienuolių steigėjus kaip šv. Benediktą, šv. Dominyką ir šv. Pranciškų. Belarminas nepaprastai aiškiai ir savo gyvenimo pavyzdžiu moko, jog negali būti Bažnyčios tikros reformos be pirmesnės mūsų pačių asmeninės reformos ir pirmesnio mūsų širdžių atsivertimo.

Iš šv. Ignaco Lojolos „Dvasinių pratybų“ Belarminas sėmė patarimų, kaip net paprasčiausiems žmonėms giliai perteikti tikėjimo slėpinių grožį: „Jei turi išminties, suprask, kad esi sukurtas Dievo šlovei ir savo amžinam išganymui. Štai šitai yra tavo tikslas, tavo sielos šerdis, tavo širdies lobs. Todėl viską, kas tave veda prie tavo tikslo, brangink kaip tikrąjį gėrį, o tai, kas nuo šio tikslo atitolina, vertink kaip tikrąjį blogį. Laimės ar nelaimės, turto ar skurdo, sveikatos ar ligos, garbės ar gėdos išmintingasis neturi nei trokšti, nei vengti. Tai gera ir trokština tik tada, jei prisidės prie didesnės Dievo garbės ir tavo amžinosios laimės; tai bloga ir vengtina, jei tam stovi skersai kelio“ (*De ascensione mentis in Deum*, grad. 1).

Šie žodžiai tikrai neišėję iš mados, juos turime gerai apmąstyti norėdami suteikti savo keliui žemėje kryptį. Šie žodžiai mums primena, kad mūsų gyvenimo tikslas yra Viešpats, Dievas, apsireiškęs Jėzuje Kristuje, kuriame jis ir toliau mus šaukia ir žada mums bendrystę su juo. Jie mums primena, kaip svarbu pasitikėti Viešpačiu, gyventi ištikimybėje Evangelijai, kiekvieną mūsų gyvenimo situaciją ir visą veiklą priimti bei apšviesti tikėjimu bei malda nuolatos siekiant vienybės su Juo. Dėkui.

Apie šventąjį Pranciškų Saležą

2011 m. kovo 2 d.

Brangūs broliai ir seserys!

„*Dieu est le Dieu du coeur humain* – Dievas yra žmogaus širdies Dievas“ (*Trattato dell'Amore di Dio*, I, XV): šiuose iš pirmo žvilgsnio paprastuose žodžiuose atpažįstame didžio mokytojo, apie kurį šiandien norėčiau kalbėti, šventojo vyskupo ir Bažnyčios mokytojo Pranciškaus Salezo dvasingumo įspaudą. Jis gimė 1567 m. Prancūzijos pasienyje ir buvo senjoro Boisys iš senos kilmingos Savojos šeimos sūnus. Jo gyvenimas rutuliojosi dviejų amžių, XVI ir XVII, sandūroje. Jis perėmė, kas buvo geriausia iš besibaigiančio šimtmečio mokymų bei kultūrinių pasiekimų, sutaikindamas humanistinį paveldą su absoliuto siekimu, būdingu mistinėms srovėms. Gavo labai nuodugną išsilavinimą: Paryžiuje baigė aukštesniąsias studijas, skirdamas dėmesio ir teologijai. Tėvo pageidavimu Padujos universitete pradėjo teisės studijas, kurias pavyzdinčiai užbaigė daktaratu *utroque iure* – bažnytinės ir civilinės teisės srityje. Darna išsiskiriančioje jaunystėje gilinosi į šv. Augustino ir šv. Tomo Akviniečio mąstymą. Sykiu išgyveno gilią krizę, paskatinusią pamąstyti apie savo amžinąjį išganymą ir Dievo predestinaciją. Taip svarbiausius savo epochos teologinius klausimus iškentėjo kaip tikrą dvasinę dramą. Karštai meldavosi, bet abejonės kankindavo taip smarkiai, kad kelias savaites beveik negalėjo valgyti ir miegoti. Išbandymų viršūnėje nuėjęs į dominikonų bažnyčią Paryžiuje atvėrė širdį ir meldėsi: „Kad ir kas nutiktų, Viešpatie, kuris viską laikai savo rankose ir kurio keliai yra teisingumas ir tiesa, kad ir kam mane būtum nuskyręs... tave, kuris visada esi teisingas Teisėjas ir gailėstingas Tėvas, visada mylėsiu, o Viešpatie <...>, tave čia mylėsiu, o mano Dieve, ir visada dėsiu viltis į tavo gailėstingumą ir iš naujo tave aukštinsiu... O Viešpatie Jėzau, visada būk mano viltis ir mano išganymas gyvųjų krašte“ (1 *Proc. Can.*, vol. I, art. 4). Dvidešimtmetis Pranciškus atrado ramybę radikaloje ir išlaisvinančioje Dievo meilės tikrovėje: jį mylėti nieko už tai nereikalaujant ir kliautis dieviškąja meile; nebeklausinėju, ką Dievas su manimi padarys: tiesiog myliu jį, nepriklausomai nuo to, ką jis man duoda ar neduoda. Taip atrandu ramybę, ir predestinacijos klausimas – anuo metu labai aptarinėjamas – tapo išspręstas, nes jis nebeieškojo nieko daugiau, išskyrus tai, ką galėjo gauti iš Dievo. Jis tiesiog jį mylėjo, patikėjo save jo gerumui. Tai ir bus jo gyvenimo paslaptis, aikštėn išskylanti jo pagrindiniame kūrinyje „Traktatai apie Dievo meilę“.

Nepaisydamas tėvo priešinimosi, Pranciškus pakluso Viešpaties pašaukimui ir 1593 m. gruodžio 18 d. buvo

išventintas kunigu. 1602 m. tapo Ženevos vyskupu; tuo laiku miestas garsėjo kaip kalvinizmo tvirtovė, todėl jo vyskupiškoji būstinė buvo „išstremta“ į Ansi. Vadovaudamas skurdžiai ir sunkumų kamuojamai vyskupijai, įsikūrusiai kalnuotoje vietovėje, kurios atšiaurumas ir grožis buvo jam gerai pažįstami, jis rašė: „Visą jo [Dievo] gerumą ir švelnumą sutikau net mūsų aukščiausiuose ir rūščiausiuose kalnuose, kur daug paprastų sielų jį tikrai ir nuoširdžiai myli bei garbina, kur baisiuose ledynuose šokinėja ir gyrių jam reiškia ožkos ir kalnų ožiai“ (Laiškas Motinai de Šantal, 1606 spalio: *Oeuvres*, ed. Mackey, t. XIII, p. 223). Vis dėlto jo gyvenimas ir mokymas to meto Europai ir vėlesniems amžiams padarė milžinišką poveikį. Jis yra apaštalas, pamokslininkas, rašytojas, veiklos ir maldos vyras, besistengiantis įgyvendinti Tridento Susirinkimo idealus, dalyvaujantis ginčuose ir dialoge su protestantais, už neišvengiamos teologinės diskusijos ribų vis labiau patirdamas asmeninių santykių ir meilės veiksmingumą. Jam būdavo patikimos ir diplomatinės misijos Europos mastu bei socialinės tarpininko ir taikintojo užduotys. Tačiau šv. Pranciškus Salezas pirmiausia yra sielų vadovas: susitikimas su jauna ponija, Šarmuazi šeimininke, paskatins parašyti vieną modernybės laikų skaitomiausių knygų – „Pamaldaus gyvenimo vadovą“; iš artimos bendrystės su nepaprasta asmenybe, šv. Joana Pranciška Šantaliete, gims nauja vienuoliškoji šeima, Marijos Apsilankymo ordinas, išsiskiriantis – kaip pageidavo šventasis – visišku savęs pašventimu Dievui gyvenant paprastą ir nuolankų gyvenimą, ypač gerai atliekant įprastinius dalykus. Jis rašo: „Noriu, kad mano dukterys neturėtų kito idealo, kaip tik savo nuolankumu šlovinti [mūsų Viešpatį]“ (Laiškas Markemono vyskupui, 1615 birželis). Pragyvenęs rūstaus laiko ir apaštalavimo vargų paženklintą gyvenimą, mirė 1622-aisiais, sulaukęs 55 metų.

Šv. Pranciškaus Salezo gyvenimas buvo palyginti trumpas, tačiau labai intensyvus. Šventojo asmenybė spinduliuoja retai sutinkama pilnatvė. Ji reiškiasi intelektualinių ieškojimų giedrumu, bet taip pat ir jausmų įvairove, jo mokymo, dariusio didžiulę įtaką krikščioniškajai sąžinei, „švelnumu“. Jis įkūnija daugybę sąvokos „žmogiškumas“ reikšmių, kokias tik šiandien gali įgyti tas žodis: kultūrą ir mandagumą, laisvę ir švelnumą, taurumą ir solidarumą. Jo išvaizda kažkiek priminė kraštovaizdžio, kuriame gyveno, didingumą, tačiau kartu išlaikė jo paprastumą ir natūralumą. Senoviniai žodžiai ir įvaizdžiai, kuriuos vartojo, ir šiandienio žmogaus auserse netikėtai suskamba kaip pažįstama gimtoji kalba.

Filotėja, savo „Pamaldaus gyvenimo vadovo“ (1607) idealiąją adresatę, Pranciškus Salezas ragina daryti tai, kas toje epochoje galėjo atrodyti revoliucinga – visiškai priklausyti Dievui, tobulai įgyvendinant savo būvimą

pasaulyje ir savo luomo užduotis. „Noriu pamokyti tuos, kurie gyvena mieste, santuokoje, rūmuose <...>“ („Pamaldaus gyvenimo vadovo“ pratarmė). Dokumente, kuriuo popiežius Pijus IX po dviejų šimtmečių paskelbė jį Bažnyčios mokytoju, kaip tik dar kartą pabrėžiamas tas pašaukimo į tobulumą, šventumą išplėtimas. Ten rašoma: „[Tikrasis pamaldumas] prasiskverbė iki karaliaus sosto, į karo vado palapinę, į teismo sales, į tarnybas, į dirbtuves ir net į piemenų trobeles <...>“ (Brevė *Dives in misericordia*, 1877 11 16). Taip radosi Vatikano II Susirinkimo ir mūsų laikų dvasingumo vis pabrėžiamas pasauliečiams adresuojamas raginimas pašvęsti pasaulietinius dalykus ir pašventinti kasdienybę. Išniro sutaikintos žmonijos idealas, paženklintas darnos tarp pasaulietinės veiklos ir maldos, pasaulietinio luomo ir tobulumo siekimo padedant Dievo malonei, perskverbiant čia visa, kas žmogiška, apvalančiai tai nesugriauinant ir pakeliančiai į dieviškąsias aukštybes. Teotimui, suaugusiam, dvasiškai brandžiam krikščioniui, kuriam po kelerių metų skiria „Traktatus apie Dievo meilę“ (1616), šv. Pranciškus Salezas siūlo sudėtingesnį mokymą. Iš pradžių pateikiamas tam tikras požiūris į žmogų, tam tikra antropologija: žmogaus „intelektas“, ar „protu apdovanota siela“, ten laikoma darniu statiniu, šventykla, padalyta į kelias patalpas, juosiančias centrą. Šį jis, kaip ir didieji mistikai, vadina „viršūne“, dvasios „smaigaliu“ ar sielos „giluma“. Tai taškas, kur intelektas, perėjęs visas pakopas, „užmerkia akis“ ir pažinimas tampa viena su meile (plg. kn. I, sk. XII). Tai, kad meilė savo teologiniu, dieviškuoju, matmeniu yra visų daiktų būties pagrindas, neduždama ir nesmegdama į bedugnes kopia aukštyn, šv. Pranciškus Salezas apibendrina garsiu posakiu: „Žmogus yra visatos atbaiga, dvasia – žmogaus atbaiga, meilė – dvasios atbaiga, o dieviškoji meilė – meilės atbaiga“ (ten pat, kn. X, sk. I).

Mistikos klestėjimo laikotarpiu „Traktatai apie Dievo meilę“ tikriausia žodžio prasme yra *Summa* ir kartu patrauklus literatūrinis kūrinys. Kelias Dievop aprašomas pradedant nuo pripažinimo, kad žmogaus – net nuodėmingo – širdyje įrašytas „prigimtinis polinkis“ (ten pat, kn. I, sk. XVI) mylėti Dievą už viską labiau. Remdamasis Šventojo Rašto pavyzdžiu, šv. Pranciškus Salezas apie Dievo ir žmogaus susivienijimą kalba išrutuliodamas ištisą žmogiškųjų santykių įvaizdžių seką. Jo Dievas yra tėvas ir šeimnininkas, sužadėtinis ir bičiulis; jam būdingi motinos ir žindyvės bruožai; jis yra saulė, slėpininagai apreiškiama net nakties. Toks Dievas traukia žmones prie savęs meilės, vadinasi, tikrosios laisvės saitais: „Mat meilė neturi kalinių ir vergų, bet visus priverčia paklusti tokia kerinčia jėga, kaip nieko nėra stipresnio už meilę, taip nieko nėra mielesnio už jos jėgą“ (ten pat, kn. I, sk. IV). Mūsų šventojo traktate taip pat aptinkame gilų apmąstymą apie žmogaus valią ir aprašymą, kaip

ji teka, apmiršta ir numiršta, kad gyventų (plg. ten pat, kn. IX, sk. XIII) visiškai atsidavusi ne tik Dievo valiai, bet ir tam, kas jam patinka, jo *bon plaisir*, jo patikimui (plg. ten pat, kn. IX, sk. I). Susivienijimą su Dievu vainikuoja kontempliacinės ekstazės egzaltacijos ir plūstanti konkreti artimo meilė, atsigrežianti į kitų poreikius ir jo vadinama „gyvenimo ir veiksmo ekstaze“ (ten pat, kn. VII, sk. VI).

Skaitant knygą apie Dievo meilę ir ypač gausybę laiškų, kuriuose kalbama apie vadovavimą sieloms ir dvasinę draugystę, galima pastebėti, kaip puikiai šv. Pranciškus Salezas pažino žmogaus širdį. Šv. Joanai Šantalietei jis rašo: „Tokia turi būti pagrindinė mūsų klusnumo taisyklė: rašau didžiosiomis raidėmis: VISKĄ DARYTI IŠ MEILĖS IR NIEKO PRIVERSTINAI – KLUSNUMĄ MYLĖTI LABIAU NEGU BIJOTI NEKLUSNUMO. Paliuku Jums laisvės dvasią, ne tą, kuri neigia klusnumą, nes tai kūno laisvė, bet tą, kuri šalina prievartą, rūpestį ir skrupulus“ (1604 m. spalio 14 d. laiškas). Ne be pagrindo daugelio mūsų laikų pedagogikos ir dvasingumo ištakose atrandame pėdsakus šio mokytojo, be kurio nebūtų buvę nei šv. Jono Bosko, nei šv. Teresės Lizjietės didvyriško „mažojo“ kelio.

Brangūs broliai ir seserys, mūsų laikais, ieškančiais laisvės, net smurtu ir vidiniu nerimu, turėtume neišleisti iš akių, koks aktualus mums yra šis didis dvasingumo ir ramybės mokytojas, kuris perteikė savo mokiniams „laisvės dvasią“ – tikrąją laisvę – vainikuodamas kerintį ir atbaigtą mokymą apie meilės tikrovę. Šv. Pranciškus Salezas yra pavyzdingas krikščioniškojo humanizmo liudytojas; nuoširdžiu stiliumi, palyginimais, kartais turinčiais poezijos polėkio, jis mums primena, kad žmogaus viduje giliai įrašytas Dievo ilgesys ir kad tik Jame jis atranda tikrąjį džiaugsmą ir save visapusiškai įgyvendina.

Apie šventąjį Lauryną Brindizietį

2011 m. kovo 23 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Vis dar su džiaugsmu prisimenu šventišką priėmimą 2008 m. Brindizyje, mieste, kur 1559 m. gimė garsus Bažnyčios mokytojas šv. Laurynas Brindizietis; tokį vardą, stodamas į kapucinų ordiną, pasirinko Julijus Cezaris Rossis (Giulio Cesare Rossi). Jau nuo vaikystės jį traukė šv. Pranciškaus Asyžiečio šeima. Septynerių metų ne-

tekęs tėvo, motinos buvo patikėtas jo miesto broliams konventualams. Po kelerių metų su motina persikėlė į Veneciją, čia susipažino su kapuciniais, kurie tuo laikotarpiu dosniai tarnavo visai Bažnyčiai, remdami Tridento Susirinkimo skatinamą didelę dvasinę reformą. 1575 m. Laurynas, davęs vienuoliškuosius įžadus, tapo kapucinų broliu, o 1582 m. buvo iššventintas kunigu. Jau per bažnytines studijas išryškėjo jo puikūs intelektualiniai gebėjimai, kuriais buvo apdovanotas. Lengvai išmoko senovės graikų, hebrajų ir sirų, taip pat moderniąsias kalbas – prancūzų ir vokiečių, šias žinias jis prijungė prie gimtosios italų ir jau mokėtos lotynų, kuria tuo metu laisvai kalbėjo visi Bažnyčios ir kultūros žmonės.

Mokėdamas tiek kalbų, Laurynas galėjo išplėtoti intensyvų apaštalavimą tarp įvairių žmonių kategorijų. Būdamas įtaigus pamokslininkas, buvo išsamiai susipažinęs ne tik su Biblija, bet ir su rabinų raštija; patys nustebinti ir susižavėję rabinai jį gerbė ir vertino. Kaip teologas, puikiai išmanantis ir Šventąjį Raštą, ir Bažnyčios tėvus, mokėjo pavyzdinai pateikti katalikiškąjį mokymą krikščionims, prisidėjusiems, pirmiausia Vokietijoje, prie Reformacijos. Aiškiai ir ramiai dėstydamas atskleisdavo visų tikėjimo straipsnių, dėl kurių suabejojo Martinas Liuteris, bibliinį ir patristinį pagrindą. Tarp jų minėtinas šv. Petro ir jo įpėdinių primatas, dieviškoji episkopato kilmė, nuteisnimas kaip vidinis žmogaus perkeitimas bei gerų darbų būtinybė, kad būtum išganytas. Lauryno sėkmė padeda mums suprasti, kodėl ir šiandien, dedant tokias viltis į ekumeninį dialogą, rėmimasis Šventuoju Raštu, skaitomu Bažnyčios Tradicijos dvasia, yra nepamainomas ir esminės svarbos elementas, kaip jau priminiau apaštališkajame paraginiame *Verbum Domini* (46).

Iš įtaigios Lauryno kalbos naudos gaudavo ir paprasčiausi tikintieji, neturėję didelio išprusimo. Kreipdamasis į paprastus žmones, šventasis visiems primindavo, kad jų gyvenimas turi atitikti išpažįstamą tikėjimą. Šitai ir buvo didysis nuopelnas kapucinų bei kitų vienuoliškųjų ordinų, kurie XVI ir XVII a. prisidėjo prie krikščioniškojo gyvenimo atnaujinimo, giliai persmelkdami visuomenę savo gyvenimo liudijimu ir mokymu. Ir šiandien naujajai evangelizacijai reikia gerai parengtų, uolių ir drąsių apaštalų, kad Evangelijos šviesa ir grožis nustelbtų etinio reliatyvizmo ir religinio abejingumo kultūrinės tendencijas ir įvairias mąstysenas bei veiksenas paverstų autentišku krikščioniškuoju humanizmu. Stebėtina, kad Laurynas Brindizietis įstengė nenutrūkstamai plėtoti tą branginamo ir nenuilstančio pamokslininko veiklą daugybėje Italijos miestų ir kitose šalyse, turint galvoje, kiek daug turėjo varginančių ir labai atsakingų tarnybų. Kapucinų ordine buvo teologijos profesorius, naujokų mokytojas, nekart provincijos ministras ir generalinis definitorius, o 1602–1605 m. ir generalinis ministras.

Tokių darbų sukuryje šv. Laurynas puoselėjo nepaprastai karštą dvasinį gyvenimą, daug laiko skyrė maldai ir ypač šventųjų Mišių šventimui, kartais užtrunkančiam kelias valandas, pagautas ir sužadintas Viešpaties kančios, mirties ir prisikėlimo atminimo. Šventųjų mokykloje kiekvienas kunigas, kaip būdavo dažnai pabrėžiama per neseniai pasibaigusius Kunigų metus, gali išvengti aktyvizmo pavojaus – t. y. pavojaus veikti užmirštant giliuosius tarnybos motyvus, – jei tik rūpinsis savo vidiniu gyvenimu. Kalbėdamas kunigams ir seminaristas Brindizio, šv. Lauryno gimtojo miesto, katedroje, priminiau, kad „maldos momentas yra svarbiausias kunigiškojo gyvenimo momentas, kai veiksmingiausiai veikia dieviškoji malonė, daranti jo tarnybą vaisingą. Melstis yra pirmučiausia tarnystė bendruomenei. Todėl maldos metui savo gyvenime turime teikti pirmenybę... Jei viduje nebūsime bendrystėje su Dievu, negalėsime nieko esmiška duoti ir kitiems. Todėl Dievas yra pirmutinis prioritetas. Privalome visada rezervuoti laiko, būtino pabūti maldoje kartu su Viešpačiu.“ Nenuilstamai uoliai ir savitai Laurynas ragindavo visus, ne tik kunigus, puoselėti maldos gyvenimą, nes per maldą kalbamės su Dievu, o Dievas su mumis: „O jei įsimąstytumė į šią tikrovę! – kartą susuko. – Tai yra į tai, kad Dievas tikrai mumyse esti, kai meldamiesi su juo kalbame, kad jis klausosi mūsų širdies ir proto maldų. Jis ne tik yra arti ir klausosi, bet ir noriai bei mielai trokšta išklaudyti mūsų prašymus.“

Kitas bruožas, būdingas šio šv. Pranciškaus sūnaus darbams, yra jo veikla taikos naudai. Ir popiežiai, ir katalikų tikėjimo kunigaikščiai patikėdavo jam svarbias diplomatines misijas nesutarimams švelninti ir siekti santarvės tarp Europos valstybių, kurioms tuo metu grėsmę kėlė Osmanų imperija. Dėl savo moralinio autoriteto Laurynas buvo ieškomas ir gerbiamas patarėjas. Lygiai taip, kaip šv. Lauryno laikais, šiandieniam pasauliui irgi reikia taikos, reikia taiką mylinčių vyrų ir moterų. Visi, kurie tiki į Dievą, turi visada būti taikos šaltiniai ir kūrėjai. Šv. Laurynas, kaip tik vykdydamas vieną iš savo diplomatinių misijų, 1619 m. Lisabonoje užbaigė savo žemiškąjį gyvenimą. Ispanijos karaliaus Pilypo III jis buvo pakviestas imtis vietinės valdžios engiamų Neapolio valdinių reikalo.

1881 m. buvo paskelbtas šventuoju, o dėl uolios ir intensyvios veiklos, plataus ir harmoningo išmanymo 1959 m., gimimo 400-ųjų metinių proga, popiežius Jonas XXIII paskelbė jį *doctor apostolicus*. Toks pripažinimas Laurynui Brindiziečiui teko ir todėl, kad jis sukūrė daug egzegetinių ir teologinių veikalų bei raštų, skirtų pamokslams sakyti. Šiuose darbuose jis organiškai pateikia išganyto istoriją, kurios centre – įsikūnijimo slėpinys, didžiausias Dievo meilės žmonėms įrodymas.

Be to, būdamas puikus mariologas, pamokslų apie Mergele rinkinio, vadinamo *Mariale*, autorius, išryškino nepakartojamą Mergelės Marijos vaidmenį, aiškiai pabrėždamas jos Nekaltąjį Prasidėjimą ir bendradarbiavimą Kristaus atperkamajame darbe.

Teologiškai subtiliai Laurynas Brindizietis taip pat iškėlė aikštėn Šventosios Dvasios veikimą tikinčiojo gyvenime. Priminė, kad trečiasis Švenčiausiosios Trejybės asmuo savo dovanomis apšviečia ir palengvina mūsų pareigą džiugiai gyventi Evangelijos žinia. „Šventoji Dvasia, – rašo Laurynas, – daro dieviškojo įstatymo našta saldžią ir taip palengvina, kad Dievo įsakymų galime laikytis labai lengvai, negana to, net noriai.“

Šį trumpą šv. Lauryno Brindiziečio gyvenimo ir mokymo pristatymą norėčiau užbaigti pabrėždamas, kad jo visą

veiklą maitino didžiulė meilė Šventajam Raštui, kurio didžiąją dalį mokėjo mintinai, ir įsitikinimas, kad Dievo žodžio klausymasis ir priėmimas lemia vidinę transformaciją, vedančią į šventumą. „Dievo žodis, – teigia jis, – yra šviesa protui ir ugnis valiai, nes žmogus gali pažinti ir mylėti Dievą. Vidiniam žmogui, gyvosios malonės dėka gyvenančiam iš Šventosios Dvasios, tai duona ir vanduo, bet duona, saldesnė už medų, ir vanduo, geresnis už vyną ir pieną... Tai ginklas ydų užkietintai širdžiai, kalavijas prieš kūną, pasaulį ir velnią, kalavijas, galintis pakirsti kiekvieną nuodėmę.“ Šv. Laurynas Brindizietis moko mus Šventąjį Raštą mylėti ir kasdien vis geriau pažinti, kasdien puoselėti draugystės ryšius su Viešpačiu malda, idant mūsų veikla, mūsų darbas iš jo prasidėtų ir jame baigtųsi. Iš to šaltinio turime semti, kad mūsų krikščioniškasis liudijimas suspindėtų ir taptų gebantis vesti Dievop mūsų laiko žmones.

▼ Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Balandžio 14 d. Birštone vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo kardinolas A. J. Bačkis, arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupai E. Bartulis, J. Boruta, G. Grušas, J. Kauneckas, J. Matulaitis, R. Norvila, A. Poniškaitis, J. Ivanauskas, J. Žemaitis. Drauge posėdžiavo apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivyskupas Luigi Bonazzi, kuris visus pasveikino, linkėdamas Viešpaties palaiminto darbo, bei pasidalijo mintimis artėjančių popiežiaus Benedikto XVI išrinkimo šeštųjų metų proga.

Vysk. A. Poniškaitis pristatė LVK Visuomenės informavimo priemonių komisijos sudarytos ir vyskupų patvirtintos darbo grupės dėl leidinio „Bažnyčios žinios“ reorganizavimo išvadas. Darbo grupė siūlo „Bažnyčios žinias“ leisti vieną kartą per mėnesį. Leidinyje būtų spausdinami Bažnyčios magisteriumo dokumentai, LVK nutarimai. Mažėtų žinių iš vyskupijų ir parapijų, ribojantis nacionalinės reikšmės informacija. Taip pat siūloma didesnę dėmesį skirti kunigų švietimui ir sielovadai – spausdinti įvairią šiuo požiūriu aktualią informaciją bei straipsnius. Posėdžio dalyviai pritarė pateiktiems siūlymams. Visuomenės informavimo priemonių komisija rengs strateginį planą, kaip suaktyvinti Bažnyčios dalyvavimą visuomenės informavimo priemonių srityje.

Lietuvos katechetikos centro direktorius mons. K. Latoža susirinkusiuosius supažindino su metodinių priemonių bei medžiagos tikybos mokytojams projektu.

Metodinės priemonės pasitarnautų rengiantis pamokoms, sustiprintų tikybos mokytojų misiją mokyklose. Ganytojai pritarė pateiktam projektui.

Susitikimo metu apžvelgti drauge su valstybės valdžia vykdomi darbai, rengiami įstatymai, visuomeninių organizacijų reikalai, svarstyta, su kokiomis veiklos ir teisinėmis aplinkybėmis susiduria dviejų steigėjų mokyklos.

Vyskupai bendrai apžvelgė kuruojamų komisijų ir tarybų veiklą. Sutarta ieškoti galimybių kiekvienai tarybai ir komisijai paskirti po sekretorių, kuris rūpintųsi komisijos ir tarybos aktyvesne veikla.

Vilkaviškio vysk. Rimantas Norvila supažindino posėdžio dalyvius su Briuselyje vykusia COMECE plenarine sesija. Jos metu buvo diskutuojama apie poreikį bei raginimą steigti plačios narystės organizacijas ir judėjimus, kurie gintų bei skleistų sekmadienio šventimo tradiciją. Sesijoje kalbėta ir apie Šiaurės Afrikos regiono situaciją.

Rengiantis pasaulinėms jaunimo dienoms, kurios vyks šių metų rugpjūčio mėn. Madride, Ispanijoje, vysk. G. Grušas pristatė tai progai parengtą jaunimui skirtą katekizmą YOUCAT, kuris verčiamas ir į lietuvių kalbą. Šis katekizmas – tai popiežiaus Benedikto XVI dovana, kurią, paskelbtą pagrindinėmis pasaulio kalbomis, gaus visi jaunimo dienų dalyviai.

Artėjant Dievo tarno popiežiaus Jono Pauliaus II paskelbimo palaimintuoju iškilmei, kuri vyks Romoje gegužės

Aqua susitikimas

Kovo 29 d. Marijampolėje vyko Vilkaiviškio vyskupijos neformalaus kunigų nuolatinio ugdymo instituto *Aqua* susitikimas, kurio tema šį kartą buvo „Kunigo vaidmuo lytiškumo ugdymo srityje“.

Susitikimo lektorė, Kauno evangelizacijos centro bendradarbė Toma Bružaitė, šiuo metu koordinuojanti projektą „Asmuo ir lytiškumas“, kunigams padėjo atskirti, kas yra lytinis švietimas, o kas lytinis ugdymas, ir kokia yra Bažnyčios pozicija. Nemažai kalbėta apie lytinio švietimo kilmę, kuri sietina su 1968 metų seksualine revoliucija, apie lytį ir lytiškumo suvokimą, asmens tapatumo klausimą bei programas, kurios kartais atvirai, o kartais labai užslėptomis formomis bando brukti lytinio švietimo idėjas orientuodamos tik į instinktyvų malonumų patenkinimą.

Bandant labiau atskleisti lytinio ugdymo pusę, kalbėta apie galimybes ugdyti jaunas žmones kaip visavertes asmenybes, seksualumą, kaip natūralią ir svarbią dalį, integruojant į visą asmenybę, tačiau jo nesuabsoliutinant. Neatsiejamai apžvelgtas lytiškumo pasireiškimas santuokoje kaip santykio ir gyvybės perdavimo būdas, taip pat skirta dėmesio skaitumo, širdies tyrumo ir susilaikymo temoms aptarti.

Susitikime bandant atsakyti, kokia yra kunigo vieta ugdant lytiškumo supratimą, patys kunigai dalijosi savo patirtimi bei svarstė galimybes liudyti savo celibatinio gyvenimo laimingumą, padėti kitiems eiti skaitumo keliu, organizuoti specialias programas tiek jaunimui, tiek ir sutuoktiniams. Buvo paliesta esminės, kiekvienam maistančiam ir atsakingam žmogui svarbios temos. Susitikimas užbaigtas Valandų liturgija – Dienine ir bendrais pietumis.

-krb-

Vilniaus kunigų seminarijoje

Kovo 9 d., Pelenų trečiadienį, seminarijoje vyko susikaupimo diena, kuriai

1 dieną, vyskupai pritarė Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos pateiktam siūlymui parengti ir išleisti DVD formatu turimą medžiagą apie popiežiaus Jono Pauliaus II viešnagę Lietuvoje, jo aplankytas vietas, pasakytas kalbas.

Kitas plenarinis Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis bus surengtas birželio 9 d. Telšiuose.

-lvks-

Konferencija *Rerum novarum* 120-ųjų metinių proga

„Ne žmogus darbui, bet darbas žmogui“ – tokią paprastą tiesą balandžio 9 d. priminė tarptautinė mokslinė konferencija „Naujo šimtmečio visuomenė – iššūkis Bažnyčios mokymui“. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos ir Lietuvos *Iustitia et pax* komiteto surengta konferencija buvo skirta pirmosios socialinės enciklikos *Rerum novarum* paskelbimo 120-ųjų metinių proga.

Seminarijos konferencijų salė buvo pilna įvairaus amžiaus klausytojų. Pranešimus skaitė kun. dr. Kęstutis Kėvalas, dr. Irena Eglė Laumenskaitė, dr. Andrius Navickas, kun. lic. Žydrūnas Vabuolas, du lektoriai iš užsienio: dr. Victoras Scheffersas iš Olandijos ir kun. dr. Franco Appi iš Italijos.

Konferencijos metu nuskambėjo daug šiomis sunkiomis Lietuvai ir pasauliui dienomis viltį teikiančių frazių. Dr. Victoras Scheffersas sakė, kad daugelio žmonių patiriama kančia kartu yra kvietimas kažką keisti, kritiškai pažvelgti, kokiomis vertybėmis remdamosi formavosi mūsų visuomenės. Visų dabarties problemų šaltinis, anot pranešėjo, – godumas, tiek asmeninis, tiek institucinis, bei visiškas neatsižvelgimas į bendrąjį gerį ir į kitų gerovę. Dr. Victoras Scheffersas iš Olandijos *Iustitia et Pax* komiteto, kaip ir kiti konferencijos pranešėjai, rėmėsi pirmąja socialine enciklika *Rerum novarum* bei *Caritas in veritate*. Kitas konferencijos svečias – italas dr. Franco Appi priminė, kokia didi buvo ir yra enciklika *Rerum novarum*, apibrėžianti privačios nuosavybės teisę ir skelbianti moralės pirmenybę ekonomikos atžvilgiu.

Dr. Irena Eglė Laumenskaitė atkreipė dėmesį į asmens nuvertinimą: jis tėra individas, galintis atlikti kažkokią funkciją. Aiškindama darbo vertę žmogaus gyvenime, prelegentė pabrėžė, jog dirbdamas žmogus tobulina save, pirmiausia todėl darbas yra vertybė ir yra skirtas žmogui, o ne atvirksčiai. Mokslininkės teigimu, socialinis Bažnyčios mokymas pirmiausia turėtų paliesti ir keisti šeimas bei Bažnyčią, o tik tuomet galės vaisingai pasiekti kitus.

Ar Bažnyčia apskritai turi teisę turėti socialinį mokymą, jį skelbti ir savo nuostatas diegti visuomenėje? Į šį klausimą atsakė Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kunigas licenciatas Žydrūnas Vabuolas. Jis įvardijo, kodėl yra Bažnyčios socialinio mokymo priešininkų. Pirmą, apskritai yra priešinamasi Bažnyčiai ir tikėjimui. Antra, išsiskaido mintis, kad religija – privatus reikalas ir Bažnyčia turi apsiriboti privačia žmonių erdve. Trečia, visuomeninis gyvenimas – tai autonomiška sritis, kur moralei vietos nėra. Jis atrėmė skeptikų argumentus. Anot kunigo Ž. Vabuolo, teisę turėti socialinį mokymą kyla ne iš išorės, ne iš visuomenės ar atskirų žmonių, ir net ne iš Bažnyčios, bet iš jos prigimties, iš Dievo. Pranešėjas priminė, kaip pats Dievas kišosi į politinius ir socialinius žmonių reikalus: Senajame Testamente matome, kaip jis išvedė engiamą žydų tautą iš Egipto, Naujajame – kaip Kristus kritikavo blogą valdžios panaudojimą.

Dr. Andrius Navickas atkreipė susirinkusių dėmesį į žmogaus teisių sąvoką, kuri yra sekuliarizacijos kūrinys. Mes, krikščionys, turėtume kalbėti apie prigimtines teises, kurios akcentuoja pareigas ir turi moralinius saitus. Andriaus Navicko teigimu, šiuo metu vis mažiau kalbama apie pareigas, bet minima vis daugiau teisių, dėl to kalbėjimas tampa abstrakcija.

Kunigas Kęstutis Kėvalas, mėgindamas pažvelgti, o kas gi naujo šiandienos visuomenėje pagal pirmąją socialinę encikliką, pastebėjo, kad žmonės nori jaustis savininkais, o ne samdiniais. Visos institucijos – šeima, Bažnyčia, laisvos asociacijos, valstybė ir verslas bei kapitalo savininkai – turi dirbti dėl bendro gėrio. Visi jaučiasi atsakingi už visus, tai – vadinamoji bendrystės ekonomika. Pasak prelegento, mūsų dienomis yra kiek atnaujintas subsidiarumo paaiškinimas. Subsidiarumas – tai pagalba asmeniui skatinant laisvą jo dalyvavimą. Dar vienas kunigo Kęstučio Kėvalo įvardytas naujas dalykas – galimybė verslui užmegzti santykį su tais objektais, kuriems skirti verslo mokami mokesčiai. Kunigo teigimu, vertėtų atsisakyti mokesčių anonimiškumo ir bent iš dalies valstybės monopolio paskirstant mokesčius.

Konferencijoje dalyvavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis, Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, jiedu tarė sveikinimo žodį konferencijos pradžioje. Taip pat dalyvavo vyskupai Gintaras Grušas ir Arūnas Poniškaitis. Konferencijos pranešimų klausėsi ir du Seimo nariai – Mantas Adomėnas ir Rimantas Dagys.

Per kavos pertrauką organizatoriai visus kvietė pažiūrėti dailininko Aloyzo Stasiulevičiaus tapybos darbų parodą „Septyni paskutiniai mūsų Išganytojo žodžiai ant kryžiaus“.

-sp-

Kauno arkivyskupijos kunigų konferencija

Kovo 23 d. Kauno kurijoje vyko eilinė arkivyskupijoje tarnaujančių kunigų konferencija. Jai vadovavo arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Pirmojoje konferencijos dalyje susitikta su Lietuvoje viešiniu pamokslininku iš Airijos t. Johnu Harrisu OP. Antroji dalis buvo skirta pirmosios Komunijos bei Sutvirtinimo katechezės padėčiai arkivyskupijoje apžvelgti. Ją su kunigais aptarė arkivyskupijos Katechetikos centro vadovas dr. Artūras Lukaševičius.

Su garsiu pamokslininku, Dublino dominikonų kolegijos studijų prefektu t. J. Harrisu OP supažindino svečią atlydėjęs Vilniaus arkikatedros bazilikos administratorius kun. Robertas Šalaševičius. Pasak kun. R. Šalaševičiaus, Airijoje yra ypač išplitęs Dievo Gailestingumo pamaldumas. Drauge su t. J. Harrisu OP atvykusio buvusio klestinčio verslininko p. Valo Conlono, atradusio Dievo gailestingumą per šv. Faustinos dienoraščius prieš 30 metų, dėka šis pamaldumas pradėjo plisti šalyje per maldos grupes. Buvo pradėtos organizuoti piligrimų kelionės į Krokuvą, vėliau – ir į Vilnių.

Tėvas J. Harrisas OP savo žodyje liudijo, kaip Dievo gailestingumas padeda kunigo gyvenime. Gailestingumas (jo pamaldumo ženklų yra kiekvienoje tos šalies bažnyčioje), pasak svečio, ir visai Airijos Bažnyčiai ypač sunkiu jai metu padėjo išlaikyti į Jėzaus Kristaus asmenį bei sakramentinio gyvenimo svarbą sutelktą dėmesį. „Šio pamaldumas centre – gailestingasis Jėzus, kuris yra kupinas gailestingumo labai sužeistam, nuodėmės aptemdytam pasauliui“, –

vadovavo kun. Kęstutis Dailydė. Susikaupimo dienos vadovas konferencijų metu kvietė apmąstyti nuodėmę ir jos padarinius. „Mes esame sukurti meilei, todėl turime su dėkingumu priimti Jo meilę ir Jam dėkoti, kartu pripažindami esą nusidėjėliai“, – teigė jis. Kalbėdamas apie maldos gyvenimą, kun. Kęstutis kvietė įsižiūrėti į Kristų maldoje, nes nėra tobulesnio pavyzdžio už Jį. Geriausiai tai matome evangelijose, kurios mums pristato besimeldžiantį Jėzų. Jėzus pasitraukdavo į vienumą ir ilgai meldavosi, malda lydėdavo ir jo darbus, taip pat jis moko melstis ir savo mokinius, parodydamas, kad privalome būti maldos žmonėmis. Paibaigoje vadovas kalbėjo apie Jėzaus Kristaus meilę. „Tam, kad labiau galėtume pažinti Jo meilę, turime apmąstyti Jėzaus kančią. Kančia gali atrodyti kaip pralaimėjimas, bet tik tada, kai jinai atskiriama nuo prisikėlimo. Tarp kančios ir prisikėlimo yra glaudus ryšys, be prisikėlimo neįmanoma suprasti kančios esmės“, – sakė kun. Kęstutis.

Kovo 11-ąją – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, seminaristai drauge su tikinčiais Vilniaus arkikatedroje bazilikoje dėkojo Dievui už Nepriklausomybės dovaną šv. Mišių aukoje. Vakare seminarijoje apsilankė garbingas svečias – Nepriklausomybės Akto signataras Vladas Terleckas. Svečias sveikino visus Kovo 11-osios šventės proga ir seminarijos rektoriui kun. Žydrūnui Vabuolui įteikė Lietuvos Valstybės Nepriklausomybės Akto kopiją. Signataras susitikimo metu pasakojo apie savo vaikystės laikus, prisiminė tuometinėje visuomenėje galiojusias moralines normas bei dvasines vertybes, kurios vėliau, užgriuvus sovietiniam jungui, buvo naikinamos. Iš žmonių gyvenimo buvo išstumiamas dvasinis matmuo. Svečio teigimu, patriotizmas – dekaloginė vertybė. Ketvirtasis Dekalogo įsakymas kalba apie tai, kad turime gerbti savo tėvą ir motiną, tad kaip galima negerbti savo tėvų ir protėvių žemės? Kalbėtojas išreiškė susirūpinimą, kad vaikai ir jaunimas šiandien mažai domisi savo tautos asmenybėmis ir istorija.

Signataras taip pat pasidalijo savo išgyvenimais iš Sausio 13-osios įvykių, prisiminė tuometinį žmonių susitelkimą, tvirtumą ir apsisprendimą. Susitikimo pabaigoje svečias atsakinėjo į seminaristų klausimus. Seminarijos vardu signatarui Vladui Terleckui padėjo kun. Žydrūnas Vabuolas.

Kovo 18 d., Šv. Juozapo, seminarijos globėjo, iškilmės išvakarėse į seminariją susirinko klierikų tėvai, dėstytojai ir seminarijos darbuotojai. Vakarą pradėjo šv. Mišiomis, kurioms vadovavo Pilaitės šv. Juozapo parapijos klebonas kun. Valdas Girdziušas. Mišių metu buvo meldžiamasi už kardinolą Audrį Juozą Bačkį, švenčiantį kunigystės 50 metų jubiliejų, taip pat už seminarijos bendruomenę, klierikų tėvus ir gimines. Šv. Mišių pabaigoje iškilmingai pašventinta šv. Juozapo ikona. Kitą dieną ji buvo padovanota kardinolui kunigystės jubiliejaus proga.

Šv. Juozapo, Švč. Mergelės Marijos sužadėtinio ir Jėzaus Kristaus globėjo, iškilmė yra viena svarbiausių švenčių Vilniaus seminarijoje. Šiais metais kovo 19-oji buvo ypač svarbi, nes tą dieną kardinolas Audrys Juozas Bačkis šventė ne tik savo vardadienį, bet ir kunigystės 50-ties metų jubiliejų. Šia proga visa seminarijos bendruomenė drauge su Lietuvos vyskupais, Vilniaus arkivyskupijos kunigais, kitų konfesijų atstovais bei visais tikinčiaisiais dalyvavo šv. Mišiose Vilniaus arkikatedroje bazilikoje, kurias dėkodamas Dievui už kunigystės dovaną aukojo pats sukaktvininkas. Po šv. Mišių Vilniaus arkivyskupijos kurijoje kardinolą seminarijos bendruomenės vardu pasveikino rektorius kun. Žydrūnas Vabuolas. Kaip dėkingumo ženklą seminarijos bendruomenė įteikė jubiliatui šv. Juozapo ikoną, kurią nutapė seminarijos klierikas Robertas Moisevič.

-vsi-

Malda už karius

Balandžio 7 d. Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakulteto Religinio švietimo studijų programos

sakė svečias. Tačiau, pasak jo, apie tai pamokslaujant nelengva būti išgirstam. Tai įvyksta lengviau, kai sakoma, jog visiems, taip pat kunigams, reikia Jėzaus gailestingumo, visiems reikia atleidimo. Pamokslininkas atkreipė dėmesį, jog kiekvieno žmogaus gyvenimo istorija – tai Dievo gailestingumo istorija. Visa kūrinija, pasak jo, yra Dievo gailestingumo „sprogstantis“ išsiskleidimas. Tai nėra „didysis sprogimas“, kaip kartais teigia mokslas. Tai „sprogo“ Meilė, ir iš jos kilo kūrinija. Meilė ir toliau yra ta jėga, kuri keičia pasaulį.

Dėkodamas svečiui už liudijimą, arkivyskupas padėjo ir už Airijos katalikų sovietmečiu padovanotą Fatimos Dievo Motinos statulą, kuri 1982 m. buvo parvežta į Lietuvą ir dabar saugoma Apsireiškimo koplyčioje Šiluvoje kaip katalikiško solidarumo ženklas.

Pasak antrojoje dalyje kalbėjusio Katechetikos centro vadovo A. Lukaševičiaus, rengimo pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimui padėtis arkivyskupijos parapijose per kelerius metus pasikeitė į gera. Katechizuojama pagal vieną programą; be to, nyksta tėvų praktika parengti („sutvarkyti“) vaiką kuo lengviau ir per trumpesnę laiką. Kunigų dėmesys atkreiptas į tai, jog rengimo šiems sakramentams katechezė apima tikėjimo žinių perteikimą, krikščioniškosios patirties ugdymą ir įpročių formavimą – būtent todėl ji vyksta ilgai, beveik visus mokslo metus ir jokia būdu – ne dvi savaites. „Mūsų tikslas – kad vaikas „prišiltų“ prie Bažnyčios, užtat reikalinga kokybiška, ilga katechezė ir įvairiapusiškas ugdymas“, – sakė Katechetikos centro vadovas. Nors daugelis praktikuojančių katalikų sovietmečiu buvo seserų vienuolių parengti sakramentams per trumpą laiką, dabar, pasak A. Lukaševičiaus, sąlygos kitokios. Vaikai į katechezes ateina iš antikrikščioniškos aplinkos, o sovietmečiu tėvai, kurie vaikus vedė į pagrindines katechezes, patys buvo praktikuojantys katalikai, ir jų vaikai augo praktikuojamo tikėjimo aplinkoje. Pranešime taip pat aptarti katechetų uždaviniai šiandien, katechezės užsiėmimų organizavimo, priemonių, pakvietimo rengtis sakramentams ir registracijos, atlyginimo katechetams ir aukų klausimai.

Dievo Gailestingumo metams arkivyskupas paragino įsigyti Katalikų interneto tarnybos naujai išleistą popiežiaus Jono Pauliaus II encikliką apie Dievo gailestingumą *Dives in misericordia*. VDU kapelionas kun. Linas Šipavičius pristatė parengtus maldos grupėms ir kt. lankstinukus – Šventojo Rašto rodyklę kasdieniam skaitymui ir nuorodas apie Dievo gailestingumą Šventajame Rašte. Konferencija baigta „Viešpaties angelo“ malda ir agape.

-kait-

Konferencija „Laimė šeimoje. Dovana ar užduotis“

Balandžio 2 d. Klaipėdos universiteto Menų fakultete vyko metinė Šeimos centrų konferencija „Laimė šeimoje: dovana ar užduotis“. Konferenciją organizavo Lietuvos šeimos centras kartu su Telšių vyskupijos šeimos centru bei Klaipėdos dekanato šeimos centru. Renginio globėjas – Lietuvos Vyskupų Konferencija.

Aštuntą kartą surengta ir jau visas Lietuvos vyskupijas apkeliavusi konferencija pirmą kartą vyko uostamiestyje. Spaudos konferencijos metu Lietuvos šeimos centro direktorė Dalia Lukėnienė sakė, jog renginio tema pasirinkta neatsitiktinai: „Lietuvių kalbos žodyne žodis „laimė“ turi daug reikšmių – tai ir gyvenimo džiaugsmo būvis, ir pasisekimas, ir laimikis, likimo palankumas. Šiame renginyje kviesime svarstyti, ar laimė priklauso nuo sėkmės,

ar tam, kad ji ateitų, mums reikia gerokai padirbėti.“ Lyginant su ankstesnėmis konferencijomis, kurios buvo skirtos šeimoms centrų darbuotojams ir savanoriams, ši išsiskiria tuo, kad pirmą kartą yra atvira visai visuomenei.

Pradėdamas konferenciją, jos dalyvius pasveikino ir vaisingo darbo palinkėjo Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ. Ganytojas kalbėjo, jog šio gyvenimo tikslas yra amžinoji laimė. Kad tinkamai galėtume jos siekti ir ją pasiekti, privalome įsiklausyti pirmiausia į savo sąžinės balsą. Tai svarbu ir šeimoje – vykdyti savo pašaukimą tinkamai ir nuolankiai, idant galėtume amžinai būti laimingi.

Tardamas sveikinimo žodį, Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius džiaugėsi tinkamai parinkta konferencijos tema bei dalijosi savo patirtimi: „Nors mano tėvai prieš santuoką nelankė jokių kursų, šeima visiems jos nariams buvo dovana. Ir dabar mano atmintyje nėra likę nė vieno negatyvaus prisiminimo.“ Ganytojo manymu, laimę šeimoje reikia išsikovoti savo pastangomis. Šiandieninė kultūra dažnai ugdo egoistus, kurie laimę supranta tik įvairių dirgiklių fone. Nereikia pamiršti, kad meilė – tai savęs davimas, aukojimasis.

Dalyvius sveikino ir malonios viešnagės Klaipėdoje linkėjo miesto meras Rimantas Taraškevičius.

Dėl ligos konferencijoje negalėjusio dalyvauti Šeimos reikalų tarybos pirmininko, Vilniaus arkivyskupo metropolito kardinolo J. A. Bačkio pranešimą apie gailestingumą šeimoje perskaitė Vilniaus vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis. „Džiaugiuosi, kad surandate laiko ir jėgų drauge ieškoti būdų, kaip padėti vieni kitiems eiti prie meilės šaltinio, kuriame Dievas dovanoja save, kad mes gyventume jame. Santuokos sakramento metu vyras ir moteris, prisiekdami vienas kitam, drauge priima Kristų kaip savo meilės šaltinį. Tik tokia šeima yra tvari ir pajėgi ištesėti, kuri neaplenkia šio meilės šaltinio, bet nuolatos iš jo semiasi jėgų drauge gyventi. Tai nelengvas uždavinys ir iššūkis. Kasdienė malda šeimoje palaiko meilę, kuri nebūtinai turi būti švelnus jausmas, bet greičiau yra nuolatinė kova su savuoju egoizmu, troškimu dominuoti ir patenkinti savo poreikius. Tai išankstinis savęs dovanojimas – gyvenimas atleidimu, supratimu, pasitikėjimu ir gailestingumu. Reikia daug laiko ir kantrybės, kad sutuoktiniai pažintų vienas kitą, prisitaikytų, išmoktų nusileisti, o gal kartais atvirksčiai – sugebėtų išsaugoti tai, kas palaiko šeimos gyvybę ir neleidžia jai subyrėti“, – kardinolo žodį perdavė vysk. A. Poniškaitis.

Po to savo praktine patirtimi apie atleidimą ir gailestingumą dalijosi jauna šeima, klaipėdiečiai Emilija ir Mindaugas Radušiai, santuokoje gyvenantys dvyliktuosius metus. Būdamas psichologas, M. Radušis aiškino, kaip į santuoką atsinešami transcendentiniai lūkesčiai veikia poros gyvenimą: žmogus tikisi iš sutuoktinio, kad šis padarys jį laimingą, suteiks vien tik teigiamus išgyvenimus, bus, net be pastangų, idealiu vyru ar žmona. Sutuoktiniai turi išmokti atleisti vienas kitam už netobulumą, ribotumą, negebėjimą atliepti kito žmogaus giliausius troškimus. O mylėti ir atleisti mums padeda Dievas, taip tapdamas atsakymu į mūsų egzistencinius klausimus.

„Laimė – kaip loterija: sutapo charakteriai, ir mes laimingi. O gal tai pastangos?“ – kiek provokuojančiu teiginiu savo paskaitą pradėjo Vilniaus arkivyskupijos šeimos centro vadovas psichologas A. Petronis. Prelegentas savo pranešime svarstė klausimus: kas sukuria laimę šeimoje, iš ko ji kyla, ar tai Dievo dovana, o gal ištrauktas laimingas bilietas gyvenimo loterijoje? Pasak

magistrantai kartu su Kauno kunigų seminarijos klierikais, vadovaujami dėstytojos doc. dr. Linos Šulcienės, susitiko su Panevėžio motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis vilkas“ PAG-13 būrio kariais, besirengiančiais taikos palaikymo misijai Afganistane.

Šio susitikimo tikslas palaikyti maldos vienybę visą karių misijos laikotarpį. KTF studentai kartu su seminaristais įsipareigojo nuo karių išvykimo dienos iki sugrįžimo melstis už juos. Į šią maldą buvo raginti įsitraukti ir patys kariai. Buvo išdalyti lapeliai, kuriuose jie galėjo užrašyti savo maldos intencijas, lūkesčius, troškimus, abejones.

Susitikimą pradėjęs būrio kapelionas kun. Jonas Tamošiūnas padėkojo atvykusiesiems, pasidalijo mintimis apie vienybės, darnos svarbą gyvenime, ragino būti atviriems nors ir nedideliems stebuklams, pasikliauti Dievu, bendrauti su juo maldoje. Maldos galią paliudijo atsargos karininkė, Religinio švietimo studijų programos magistrantė Jūratė, kariškis Audrius Jesinskas. Savo mintimis pasidalijo seminaristai Nerijus, Paulius ir Andrius, giedojimui vadovavo Karolina ir Samanta. Susitikimas baigtas malda „Tėve mūsų“.

-vdu, kks-

Sutaikinimo pamaldos

Kovo 23 d. Kauno Šv. arkangelo Mykolo (Ilgulos) bažnyčioje surengtos Sutaikinimo pamaldos Kauno akademiniam jaunimui. Jas organizavo Kauno akademinės sielovados grupė, dalyvavo daugiau nei šimtas jaunų žmonių. Pirmoje dienos pusėje savanoriai, daugiausia iš VDU Katalikų teologijos fakulteto, dalijo informacines skrajutes Kauno universitetuose. Vakare bažnyčioje prieš pamaldas vyko savanorių palaiminimas ir siuntimas į misijas: šlovinti, evangelizuoti mieste, pasitikti ateinančius ir melstis už evangelizuojamus. VDU kapelionas kun. Linas Šipavičius, perskaitęs Evangelijos ištrauką apie apaštalų išsiuntimą, kalbėjo: „Šv. Mišių pabaigoje kunigas, suteikdamas palaiminimą, siunčia

tikinčiuosius į pasaulį, kad jie skelbtų Dievo karalystę, Dievo žodį savo gyvenimu. Grįždami į bažnyčią tikintieji yra sustiprinami ir gauna savo liudijimo patvirtinimą.“ Kapelionas akcentavo, kad ir apaštalai, ir šių dienų tikintieji siunčiami Dievo vardu ir daugelį nuostabių dalykų daro ne jie patys, bet Jėzus Kristus jų asmenyje – jų rankomis, jų lūpomis, jų protu. Pamaldų „Šviesa naktyje“ metu adoruotas Švč. Sakramentas, skambėjo giesmės, skaitytos Šventojo Rašto ištraukos, buvo ir tylos laikas. Kauno universitetų kapelionai ir kiti kunigai buvo pasirengę padėti susitaikyti su Dievu. Kiekvieną atėjusįjį pasitikdavę savanoriai trumpai paaiškino, kas vyksta, ir įteikdavo žvakę – šviesos bei maldos simbolį. Atėjusieji į pamaldas, ypač retai apsilankantys bažnyčioje, džiaugėsi tokiu palydėjimu. Pamaldų pabaigoje į bažnyčią sugrįžo savanoriai, kurie evangelizavo mieste – dauguma jų darė tai pirmą kartą. Pamaldų forma buvo pasirinkta VDU KTF studentams dalijantis įspūdžiais iš viešnagės Maltoje ir norint pritaikyti gautas žinias bei patirtį.

-sam-

Keliais žodžiais

Kėdainiai. Kovo 20 d., sekmadienį, Kėdainių Šv. Juozapo bažnyčioje buvo švenčiami tituliniai Šv. Juozapo, Švč. M. Marijos Sužadėtinio, atlaidai ir meldžiamasi už Lietuvos ir Kėdainių krašto šeimas. Iškilmingai Eucharistijos liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, koncelebravo kurijos kancleris Adolfas Grušas, Kauno kunigų seminarijos parengiamojo kurso Šiluvoje vadovas kun. Mindaugas Pukštys. Šv. Mišiose patarnavo minėto kurso klierikai, parapijos jaunieji patarnautojai. Savo žodyje vysk. J. Ivanauskas atkreipė dėmesį ir į santarvės, meilės reikalingas šiandienės šeimas, ir į gavėnios metą, kviečiantį žmogų įdėmiau pažvelgti į Dievo planą savo gyvenime.

Alytus. Kovo 23 d. Alytaus kraštotyros muziejuje pristatyta Gintauto Vaitoškos knyga „Kas iš vaikų pagrobė gandra“

A. Petronio, vieno aiškaus atsakymo nėra. Santuokos tikrovėje, dalykus, kurie prieštarauja ir yra tarsi nesuderinami gyvenime, turime sujungti į vieną prasmingą santykį, kuriame nuolat patiriame priešpriešas tarp artimumo ir distancijos. Gebėjimas sujungti tas prieštaras reikalauja brandumo, nors tai yra ir iššūkis, kurio mokomasi visą gyvenimą. Kas gali būti tas termometras, kuriuo mes matuojame laimę? Dažnai galvojama, kad tai priklauso nuo šeimos stabilumo, konfliktų nebuvimo, atsakomybės prisiėmimo už kito gerovę ir pan. Nors visi šie dalykai yra svarbūs kokybiškų santykių elementai ir dauguma iš jų susiję su pastangomis, laimė nepriklauso vien nuo jų. „Mes neesam visagaliai, todėl šiame kontekste labai svarbus yra nuolankumas. Reikšminga savęs paklausti, ar aš gebu priimti kito žmogaus pastangas? Laimė santykiuose yra ir Dievo dovana“, – baigdamas pranešimą dėstė psichologas A. Petronis.

Vaikų psichoterapeutė dr. Rasa Bieliauskaitė savo pranešime „Kad vaikai šeimoje būtų laimingi...“ aptarė tėvų ir vaikų santykių svarbą. Auklėjant vaikus, tėvams svarbu nepamiršti, kad dažniausiai vaikai perima ne tai, kas sakoma, bet tai, kas daroma. Ir vertybes jie labiau pasisavina tas, kurios susijusios su teigiamomis emocijomis. Vaikai laimingi tada, kai šalia jų yra laimingi tėvai.

Soc. m. dr. Nijolė Liobikienė, kalbėjusi tema „Iš kur gi ta laimė?“, savo pranešime, remdamasi atliktu tyrimu su studentais, atskleidė, jog pats būvis šeimoje ir tarpusavio santykių kūrimas joje jau yra laimė. Vertinga suprasti, jog, norėdami būti laimingi, turime išmokti pastebėti laimę kiekviename gyvenimo žingsnyje. Pasak prelegentės, dalijimasis yra vienas svarbiausių dalykų, ką mes, krikščionys, turėtume daryti.

Po pietų pertraukos darbas organizuotas penkiose grupėse, kurioms vadovavo pranešimus skaitę lektoriai. Jose konferencijos dalyviai galėjo dalyvauti pasirinktinai. Konferenciją vainikavo Eucharistijos šventimas Marijos Taikos Karalienės bažnyčioje. Mišių koncelebracijai vadovavo kariuomenės ordinaras vyskupas Gintaras Grušas, drauge celebravo Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ ir Vilniaus vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis, kuris pasakė homiliją.

Konferencijoje dalyvavo 333 žmonės, iš jų net 71 vaikas. Kol tėvai klausėsi pranešimų, jaunoji karta žiūrėjo spektaklį „Voro vestuvės“, kurią vaidino M. Mažvydo pagrindinės mokyklos 3 kl. mokiniai, parengti mokytojų Dainos Blagnytės ir Rūtos Vaitkutės. Po spektaklio vaikučius užėmė skautai.

Konferenciją rėmė Vokietijos katalikų akcija Rytų šalims remti *Renovabis*.

-Išci, kasab-

Paminėtos kun. J. Zdebskio žūties 25-osios metinės

Kovo 18 d. Birštono sakralinis muziejus, paminėdamas kunigo Juozo Zdebskio 25-ąsias žūties metines, jo atminimui surengė parodą, kuriai eksponatus iš kun. J. Zdebskiui skirto memorialinio kambario paskolino Prienų krašto muziejus. Po parodos pristatymo Birštono parapijos *Caritas* bendruomenės namuose vyko minėjimas, kuriame dalyvavo kunigo J. Zdebskio bičiuliai, bendražygiai, žmonės, artimai jį pažinoję ir kartu dirbę, kiti garbūs svečiai.

Sakralinio muziejaus vedėja Roma Zajančkauskienė akcentavo, kad kun. J. Zdebskis buvo susijęs ne tik su Prienais, bet ir su Birštonu – į šį miestą atvykdavo vesti rekolekcijų, rūpinosi pagrindinės spaudos platinimu, bendravo

su birštoniečiais Albinu Grigoniu, Stase Belickiene, Povilu Buzu, Onute Valatkaite. Brangų kunigo atminimą pagerbė Lazdijų ir kitų miestų gyventojai. Muziejininkės pakviesti savo prisiminimais pasidalijo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, prelatas Alfonsas Svarinskas, kun. Kazimieras Ambrasas, seserys vienuolės – Birutė Žemaitytė, Nijolė Sadūnaitė, Birutė Gučaitė. Kunigo amžininkai nupiešė nepaprastai spalvingą jo asmenybę.

Ses. Nijolė Sadūnaitė pasakojo apie Tėvelio misijų keliones Pavolgyje, Kazachstane ir kitose SSRS vietose. 1969–1985 m. jis lankė tėvynainius, sąžinės laisvės kalinius ir sovietinės armijos rekrūtus, stiprindamas jų dvasią, aukodamas šv. Mišias, klausydamasis išpažinčių, katechizuodamas vaikus. Ses. Birutė Žemaitytė atskleidė kunigui itin svarbų ryšį su Švenčiausiąja Mergele Marija. Anot jos, išlikę kunigo dienoraščiai atskleidžia, kad jis, tarsi vaikas, nepatyręs motinos globos, glaudėsi prie Marijos. Ses. Birutė Gučaitė prisiminė, kaip universiteto inteligentai, negalėdami viešai lankyti bažnyčios, nuo 1972 metų kunigą J. Zdebskį kviesdavo vesti rekolekcijas slaptose ir netikėtose vietose (sodo namelyje, viloje Palangoje), kartu kopti į kalnus. Kunigas jai iki šiol išliko didelis autoritetas.

Prelatas Alfonsas Svarinskas, prisimindamas šį bebaimį ir drąsų kunigą, sakė, kad šiandien labai trūksta tokių kaip kun. J. Zdebskis, dėl savo Tėvynės ir tikėjimo besiaukojančių žmonių. Kun. Kazimieras Ambrasas apibūdino kunigą Juozą kaip paprastą, nuoširdų, patikimą, gražiai bendraujantį su jaunimu.

1968 m. pabaigoje kun. J. Zdebskis su kun. Sigitu Tamkevičiumi rinko parašus po pareiškimu dėl Kauno kunigų seminarijoje susidariusios sunkios padėties. 1969 m. vasarį LSSR kulto reikalų įgaliotinio sprendimu iš jo buvo atimtas kunigo registracijos pažymėjimas, ir jis oficialiai negalėjo vykdyti kunigo pareigų. Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius vakaro dalyviams papasakojo apie tai, kaip, atsidūręs analogiškoje situacijoje, jis kartu su J. Zdebskiu nuo 1969 m. metus dirbo Prienų melioracijos statybos valdyboje darbininku.

Birštono savivaldybės vicemeras Juozas Aleksandravičius, dėkodamas už galimybę geriau pažinti kun. J. Zdebskį, šį vakarą prilygino istorijos pamokai, jungiančiai ne tik skirtingų kartų, bet ir gretimų savivaldybių žmones. Birštono parapijos klebonas dekanas Jonas Dalinevičius, apibendrindamas vakarą, sakė, kad jis buvo skirtas ne tik vieno žmogaus atminimui, juo įprasmintas ir visų kunigo bendražygių, tikėjimo kankinių gyvenimas ir aukos.

-bmi-

Lietuviškas bažnytinės muzikos enciklopedinis žinynas

Kovo 24 d. Bažnytinio paveldo muziejuje Vilniuje pristatytas pirmasis lietuviškas bažnytinės muzikos enciklopedinis žinynas. Žinyno pristatymo vakare klausytojai išgirdo įvairių epochų ir žanrų sakralinės muzikos pavyzdžių, kuriuos atliko Nacionalinės Mikalojaus Konstantino Čiurlionio menų mokyklos choras ir Vilniaus universiteto grigališkojo giedojimo mokykla *Schola Cantorum Vilnensis*, vadovaujami Romualdo Gražinio, Vilniaus Šventosios Dvasios vienuolyno stačiatikių vyrų choras „Skitos“, kuriam vadovauja diakonas Viktoras Miniotas, pristatė ortodoksų tradicinį, autentišką bažnytinį giedojimą.

Vakarą vedė bei choras giedoti kvietė daugiausia straipsnių žinynui parašęs ir redagavęs muzikologas, *Marijos radijo* bendradarbis Jonas Vilimas. Leidinio

(2010 m., „Katalikų pasaulio leidiniai“). Renginį organizavo Vilkiškių vyskupijos Religinio švietimo centras. Su knygos turiniu susipažinti susirinkusiems padėjo vakaro vedėjas kun. Rytis Baltrušaitis ir Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriaus padėjėjas kun. Ričardas Doveika.

-krb-

Kaunas. Kovo 25 d. kvalifikacinį seminarą „Katalikų tikybės ir gamtos mokslų integracijos galimybės“ vedė fizikos mokytoja metodininkė Zita Vobolienė bei tikybės mokytoja metodininkė Aušrelė Krunglevičiūtė. Seminare dalyvavo 16 tikybės mokytojų iš įvairių Kauno arkivyskupijos dekanatų. Seminaras padėjo suprasti, kad žmogus, nuoširdžiai ieškantis mokslo tiesos, gali atrasti Dievą per Jo veikimą pasaulyje, per dėsnių pažinimą. Z. Vobolienė seminarą užbaigė astronomo Gunaro Kakaro mintimi, jog „mokytojo užduotis yra nuvesti vaiką ant žemės krašto ir jį ten palikti“, t. y. suteikti jaunam žmogui galimybę žavėtis pasaulio nuostabumu... ir susitikti Kūrėją.

-kkci-

Jonava. Kovo 25 d., Lietuvoje minint „Savaitę be patyčių“, Jonavos Šv. apašt. Jokūbo parapijos klebono kun. Audriaus Mikitiuko iniciatyva surengta diskusija. Joje dalyvauti buvo pakviesti miesto mokyklų vadovai, socialiniai pedagogai, pavaduotojai, rajono švietimo, vaikų teisių apsaugos skyrių atstovai ir kt. Organizuoti tokią diskusiją paskatino situacija Jonavos Šv. apašt. Jokūbo parapijos Vaikų dienos centre – jį lankantys vaikai prasitarė apie savo skaudžius išgyvenimus, kuriuos sukelia bendraamžių pašaipos ir užgauliojimai. Diskusijos dalyviams vienos Kėdainių gimnazijos auklėtinė Deimena Petrusevičiūtė buvo parengusi pristatymą „Mokyklų epidemija – patyčios“. Vaikų dienos centro vadovė sesuo Loreta Ilekytė FDCJ ne tik papasakojo, ką liudijo vaikai apie patiriamą skriaudą, bet ir pasiūlė pasiklausyti skaudžių jų pasakojimų įrašų.

-bs-

Raseiniai. Balandžio 1 d. Kauno kunigų seminarijos auklėtiniai susitiko su Raseinių parapijos tikinčiaisiais. Čia parapijos Jaunimo centro iniciatyva vyko maldos ir liudijimų vakaras. Seminaristai dalyvavo šventosiose Mišiose, kurias aukėjo parapijos klebonas kun. Vytautas Paukštis. Pasibaigus šv. Mišioms, parapijos namuose buvo dalytasi mintimis apie kunigystę, pašaukimą, Dievo gailingumą, seminariją, pristatytas daugiau nei šešerius metus trunkantis kasdienis seminaristo gyvenimas. Vakaras baigtas mintimis apie popiežių Joną Paulių II ir bendra malda.

-kks-

Kaunas. Balandžio 1 d. Kauno arkivyskupijos katechetikos centre vyko VDU KTF doktorantės ses. Faustos Rasos Palaimaitės kvalifikacinio seminaro „Vaikų ir paauglių (11–14 metų) solidarumo ir socialinio aktyvumo ugdymas religiniame gyvenime“ I dalis. Seminaro tikslas buvo pristatyti tarptautinės Jaunųjų misionierių asociacijos programą ir jos taikymą, įvairiose aplinkose ugdant vaikų ir paauglių solidarumo ir socializacinio aktyvumo įgūdžius. Programa remiasi visame pasaulyje veikiančios vaikų ir paauglių programos „Jaunieji misionieriai“, arba „Šventa vaikystė“ (*Holy Childhood association*), metodologija. Lektorė liudijo savo misijų Brazilijoje patirtį. Susitikimas baigtas Kryžiaus kelio malda už kenčiančius, alkstančius ir visaip išnaudojamus pasaulio vaikus. Seminare dalyvavo įvairių dalykų mokytojai, parapijų katechetai bei asmenys, besidomintys socialiniu ugdymu.

-kkci-

Kaunas. Kauno kunigų seminarijos bendruomenė dalyvavo evangelizacijos savaitgaliuose. Šiomet Geroji Naujiena skelbta Šiaulių vyskupijoje – Pakruojo (kovo 18–20 d., dalyvavo pirmas ir penktas kursai) ir Radviliškio (kovo 25–27 d., dalyvavo antras, trečias ir ketvirtas kursai) gyventojams. Šių savaitgalių metu bendrauta su gyventojais miestų erdvėse – aikštėse, turuose, prie didžiųjų prekybos centrų,

mokslinė redaktorė, Mokslo ir enciklopedijų leidybos centro mokslinė redaktorė Birutė Žalalienė prisiminė priešistorę, kaip kilo mintis leisti žinyną. Teologijos ir grigališkojo choralo licenciatas kunigas Vilius Sikorskas išskėlė liturginės muzikos skurdumo problemą Lietuvoje. Jo teigimu, kai atsisakoma profesionalios bažnytinės muzikos, liturgija lieka tarsi be sielos. Šventosios Dvasios vienuolyno, Ortodoksų Bažnyčios Lietuvoje kunigas Vitalijus Mockus dėkojo žinyno sudarytojams, kurie padėjo ortodoksams kai kuriuos sakralinės muzikos terminus rusų kalba tinkamai išversti į lietuvių kalbą.

Lietuva iki šiol neturėjo gimtąją kalbą suvestinio bažnytinės muzikos palikimą apimančio leidinio. Šio leidinio pagrindas – specialiai žinynui parašyti nauji enciklopediniai straipsniai bei peržiūrėti ir papildyti straipsniai iš lietuviškosios „Muzikos enciklopedijos“. Visa medžiaga dėstoma įprastu enciklopediniu abėcėliniu būdu, stengiantis aprėpti visas svarbiausias epochas, konfesijas bei jų muzikos rūšis, formas ir žanrus. Enciklopedinį žinyną sudaro studijos apie krikščionių muziką, Katalikų Bažnyčios dokumentus, Rytų ir Vakarų Bažnyčių liturgiją ir muziką, giedojimo atmainas. Daug straipsnių skirta bažnytinės muzikos žanrams, formoms, notacijai, muzikos instrumentams, giesmynams. Žinyne apžvelgta ir neliturginė muzika. Daug dėmesio skiriama lietuviškai specifikai, kaip vieni ar kiti reiškiniai skleidėsi bei klostėsi mūsų šalyje. Šio enciklopedinio leidinio straipsniuose atspindėta ir Lietuvos krikščioniškųjų konfesijų bažnytinės muzikos istorija, kūryba, dabartis. Išskirtinė leidinio savybė – speciali iliustracinė kompaktinė plokštelė, kur įtraukti kai kurių svarbesnių bažnytinės muzikos žanrų pavyzdžiai.

-vr-

Gaiviamos giedojimo tradicijos

Balandžio 2-osios popietę į Klaipėdos etnokultūros centrą rinkosi liaudiškos giesmės gerbėjai. Klausytojai buvo pakviesti į ciklo „Tradicioniai giedojimai“ renginį apie Žemaičių Kalvarijos kalnus. Renginyje dalyvavo kviestiniai svečiai iš Salantų, Dapšauskų šeimyna, nuo seno garsėjanti giedojimo tradicijomis: šeimos nariai yra sudarę pučiamųjų ansamblį ir liaudiškai vadinami „patrūbočiais“.

Klaipėdos universiteto doktorantas kunigas Saulius Stumbra, vedęs šią popietę, pristatė Žemaičių Kalvarijos kalnų kilmę, giedojimo tradicijos paplitimą. Pasak jo, Kalvarijos kalnai – tai keliasdešimties stočių, arba vietų, Kryžiaus kelias, įrengtas Jeruzalės apylinkes primenančioje vietovėje. Pirmosios tokio tipo Kalvarijos įrengtos XV a. Ispanijoje dominikonų rūpesčiu. 1637–1639 m. vyskupas Jurgis Tiškevičius Gardų kalnuose pastatė bažnyčią ir įkūrė Kryžiaus kelią, o pačią vietovę pervadino Naująja Jeruzale, kurią kiek vėliau pavadino Žemaičių Kalvarija. Vyskupas iš Jeruzalės parsivežė žemės, matavo žingsniais atstumą, kiek nuėjo Išganytojas nuo vienos kančios vietos iki kitos Jeruzalėje, ir barstė šį kelią parsivežta žeme. Žemaičių Kalvarijos Kryžiaus kelio koplyčias pašventino pats vyskupas, gavęs specialų popiežiaus Urbono VIII leidimą ir išrūpinęs atlydus kai kurioms koplyčioms. Žemaičių Kalvarijos kalnų giesmes tarp žmonių populiarino vietos vienuoliai dominikonai, prisidėjo ir Žemaitijoje veikusios draugijos, brolijos ir pavieniai žmonės.

Žemaičių Kalvarijos kalnai – tai liaudiškojo pamaldumo ir kultūros paminklas. Labai svarbus vaidmuo tenka muzikai ir muzikiniams instrumentams. Varnių kanauninkas Motiejus Strijkovskis mini naudojamus medinius trimitus, jo teigimu, žemaičiai giesmėms pritaria mediniais „trimitais-sutarčiniais“. Apie muzikos instrumentus kalba ir Simonas Daukantas. XIX a.

pradžioje Lietuvos bajorai į savo dvarus ėmė kviesti svetimšalius muzikus. 1874 metais Rietave kunigaikštis Bogdanas Oginskis prie savo dvaro įsteigė pučiamųjų muzikos instrumentų orkestrą, vėliau panašų orkestrą įsteigė jo brolis Mykolas Oginskis Plungėje. Varinių pučiamųjų pritarimas dažnas Žemaitijos etnografiniame regione giedant Žemaičių Kalvarijos kalnus. Šiandien naudojami įvairesniais instrumentais: kanklėmis, birbynėmis, smulkais, net elektroniniais vargonėliais.

Renginio dalyviai, Klaipėdos miesto gyventojai, turėjo unikalią progą ne tik išgirsti, bet ir patys giedoti vadovaujami Dapšauskų šeimos „patrūbočių“ ir liaudies giesmininkų.

-kss-

Mirė kun. Juzef Kviatkovskij (1945–2011)

Balandžio 7 d. po ilgos ir sunkios ligos Prūdiškių globos namuose mirė kunigas Juzef Kviatkovskij.

Kun. J. Kviatkovskij gimė 1945 m. rugpjūčio 10 d. Eišiškių parapijos Tausiūnų kaime. Mokėsi Tausiūnų pradinėje ir Eišiškių vidurinėje mokykloje. Vėliau siekė tekintojo specialybės Vilniaus 2-ojoje profesinėje technikos mokykloje. Nuo 1963 m. iki 1967 m. dirbo Lietuvoje ir už jos ribų, buvo pašauktas į karo tarnybą. 1967 m. įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją ir 1972 m. balandžio 16 d. vysk. J. Matulaičio-Labuko Kaune buvo iššventintas kunigu.

Baigęs seminariją, pradėjo savo kunigišką tarnystę ir ėjo šias pareigas: 1972 m. – Paringio parapijos administratorius, 1973 m. – Pabradės parapijos altaristas, 1974–1975 m. – Butrimonių parapijos klebonas, 1975–1977 m. – Lavoriškių parapijos altaristas, 1977–2001 m. – Vilniaus Šv. arkang. Rapolo parapijos vikaras, nuo 2001 rugsėjo – Vilniaus Šv. Teresės parapijos emeritas, atleistas nuo pareigos teikti sakramentus ir sakyti pamokslus, bet turintis teisę aukoti Eucharistiją.

Seminarijos baigimo proga rašytoje neopresbiterio charakteristikoje sakoma, kad kun. Juzefas yra gabus ir darbštus, pareigingas ir valingas žmogus, tačiau turintis trapią sveikatą. Dėl silpnos sveikatos 2001 m. buvo priverstas apleisti aktyvią kunigišką tarnystę ir nuo tada gyveno su motina, o vėliau – Prūdiškių globos namuose. Ta proga Vilniaus arkivyskupas metropolitas kard. A. J. Bačkis rašė: „Nuoširdžiai vertiname visa, ką su dideliu pasiaukojimu ir uolumu nuveikėte, jau dvidešimt devynerius metus dirbdamas Viešpaties vynuogyne.“

Kun. J. Kviatkovskij buvo pašarvotas Vilniaus arkivyskupijos laidojimo paslaugų centro šarvojimo salėje prie Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo (Jeruzalės) bažnyčios. Laidotuvių šv. Mišios aukotos balandžio 8 d. toje pačioje bažnyčioje. Artimųjų pageidavimu velionis palaidotas šalia esančiose kapinėse.

-Vn-

vykta į mokyklas, ligonines. Visur buvo dalijamasi tikėjimo patirtimi, sakomi liudijimai. Drauge su seminarijos auklėtiniais meldėsi, mokymus sakė br. kun. Vincentas Tamošauskas OFM Cap. ir misionieriai iš Krikščioniškojo gyvenimo bei evangelizacijos mokyklos.

-np-

Nauji leidiniai

Benediktas XVI. Pasaulio šviesa. Popiežius, Bažnyčia ir laiko ženklai. Pokalbis su Peteriu Seewaldu. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2011. – 206 p.

Benedikto XVI žinia yra dramatiškas kreipimasis į Bažnyčią ir pasaulį, į kiekvieną žmogų. Jis skelbia, kad elgtis toliau taip, kaip ligi šiol, nieku gyvu nebegalime. Žmonija stovinti kryžkelėje. Atėjęs metas susimąstyti. Metas keistis. Metas atsiversti. Ir jis nepajudinamai konstatuoja: „Turime tiek problemų, bet nė vienos neišspręsimė, jei centre nebus Dievo, jei Jis vėl netaps regimas pasaulyje.“

Tai nuoširdus Benedikto XVI ir Peterio Seewaldo pokalbis šių dienų pasauliui ir Bažnyčiai aktualiais klausimais. Popiežius trokšta, kad Bažnyčia po baisių seksualinio išnaudojimo atvejų ir klaidų iš pagrindų apsivalytų. Kviečia vėl pažinti Evangeliją, vėl pažinti Jėzų Kristų ir Jo visą kosminę didybę. Šventojo Tėvo užduotis – žmonėms parodyti Dievą ir pasakyti tiesą. Tiesą apie kūrinių slėpinius, apie žmogaus egzistenciją. Taip pat tiesą apie mūsų viltį, pranokstančią tai, kas grynai žemiška.

TIKĖJIMO AKYS

Velykų sekmadienis

Apd 10, 34a. 37–43; Kol 3, 1–4; Jn 20, 1–9

Šiandien ypatinga išskilmė, visų švenčių šventė. Iš jos kyla visas mūsų džiaugsmas. Pirmosios sandoros tauta šventė šabą, nes tai diena, kurią minimas pasaulio sukūrimas. Mes, krikščionys, švenčiame sekmadienį – dieną, kai pasaulis kuriamas iš naujo. Kuriamas Dievo žodžiu, jo Sūnaus prisikėlimo galybe. Tai, ką pagadinome savo puikybe, buvo perkeista Sūnaus klusnumu. Šventasis Paulius sako: jei Kristus nebuvo prikeltas, mūsų tikėjimas tuščias. Todėl šiandien išreiškiame savo tikėjimą džiugiai patvirtindami: „Viešpats tikrai prisikėlė.“ Jis prisikėlė ne taip, kaip Lozorius, kuris buvo gražintas į ankstesnį gyvenimą. Viešpats prisikėlė visiškai kitam, naujam gyvenimui. Tą pačią Kristaus prisikėlimo žinią savaip liudija jo paskirti liudytojai.

Pirmiausia atsiduriame prieš tuščio kapo faktą. Jis aiškintas įvairiai: buvo ir tokių, kurie sakė, kad Jėzaus mokiniai išvogė jo kūną. Tačiau mokiniai sėdėjo įbanguinti ir užsidarę, nieko nesitikėdami, nes jų turėtos viltys mirė ant kryžiaus. O gal vis dėlto ruseno atmintyje pranašystės apie trečiąją dieną? Todėl žinia, kad kapas tuščias, paskatino juos bėgti pažiūrėti. Mylimasis mokinyš „pamatė ir įtikėjo“. Po to netikėtai įvairiomis aplinkybėmis Jėzus pasirodo kitiems mokiniams. Bet neatpažįstamas. Moterys, aplankiusios kapą, puola jam po kojų, tačiau dar nelabai suvokia, su kuo kalba. Mokiniai ilgai keliauja su juo į Emausą, tačiau jų akys tarsis užrištos ir jie jo nepažįsta. Viešpats duoda ženklus – laužo duoną ir leidžiasi atpažįstamas. Jis šaukia Mariją vardu ir taip giliausiai paliečia jos širdį.

Galiausiai Prisikėlusysis siunčia: būkite mano liudytojai. Tikėjimas grindžiamas liudijimu tų, kurie jį matė ir lietė. Tačiau liudijimas nėra tik fakto konstatavimas. Liudijimas vertas tuomet, kai jo skelbėjas pasirengęs už jį sumokėti gyvybės kainą. Dažnai vengiame liudyti, nes žinome, kad susidursime su savo liudijimo pasekmėmis. Nejmanoma atlaikyti dvilypio gyvenimo slėgio, kai žodžiai skiriasi nuo darbų. Negalime skelbti vilties, o gyvenimu veidmainiškai vergauti mirties kultūros stabams. Apaštalai nepabūgo laiduoti skelbiamos žinios savo gyvenimu, nes matė prisikėlusį Viešpatį, jį lietė ir su juo valgė.

Kristaus prisikėlimas yra didžiulis iššūkis mūsų tikėjimui. Kiekvienas turintis tikybės mokymo pagrindus žino, kad Velykos yra mūsų tikėjimo pamatas, o Kristaus prisikėlimo priėmimas ar atmetimas drauge

reiškia mūsų tikėjimo priėmimą ar atmetimą. Šiandien drauge su visa Bažnyčia švesdami Prisikėlimą, kuo rimčiausiai savęs paklauskime: kaip tai siejasi su mano tikėjimu? Ar jis remiasi nepajudinamu pamatu, ar siūbuoja ant lūžtančių tradicijų ramsčių?

Ne vienam kyla klausimas: kodėl per tiek šimtmečių neturime suformuluoto stipraus įrodymo, kuris atmuštų visus priekaištus ir abejones. Kodėl nėra tokių, kurie būtų matę ir girdėję, kas įvyko tą lemiamą valandą prie kapo angos? Tačiau ir tokie „neginčijami“ įrodymai, perduoti per lūpas ir užrašytą žodį, nenutrauktų abejonių, bylojančių apaštalo Tomo lūpomis. Žmogus nelinkęs patikėti teiginiais, kurių pats negali patikrinti. Todėl dar didesnę nuostabą kelia mylimojo mokinio širdies įžvalga: „Jis pamatė ir įtikėjo.“

Ką Jonas pamatė, kas jį privertė spontaniškai įtikėti? Iš esmės tai antraeiliai dalykai – drobulės ir atskirai padėta skara. Tikėjimą dovana ne išorinis vaizdas. Tai labai priešinga mūsų patirčiai: paprastai norime turėti apčiuopiamus įrodymus. Jonui nušvitusi tikėjimo malonė išsiliejo tikrumu. Apaštalas Tomas, tik palietęs Jėzų ir įsitikinęs savo akimis, sušunka: „Mano Viešpats ir mano Dievas.“ Jėzus jam pasako: „Tu įtikėjai, nes pamatei. Palaiminti, kurie tiki nematę.“ Ar šis Jėzaus palaiminimas taikytinas taip pat apaštalui Jonui? Aišku, kad Jono pamatyti dalykai anaipol nėra akivaizdus įrodymas, kurio reikalavo Tomas. Jono matymą galime pavadinti vidiniu regėjimu. Šitai regėti leidžia vidinės akys, kurias turėjo daugelis šventųjų – tai dovana ir drauge ryšio su Kristumi vaisius.

Tikrovę galime matyti tik širdies akimis. Kiekvienas žmogus, be kūno akių, turi ir širdies akis. Mūsų akys – tai vartai, per kuriuos ateina daugybė pagundų, geidulių ir sumaištis. Moderniomis technologijomis šiandien galime pažvelgti į tai, kas anksčiau mums buvo nepasiekiamas. Kuo daugiau žmogus pasiduoda pagundai sotintis akimis, tuo didesnis pavojus iškyla regėjimui širdimi. Nuo vartotojiškumo apsiblausios mūsų vidinės akys apanka tikrosioms gyvenimo vertybėms. Nors pro akis slenka skurdo ir vargo vaizdai, mūsų dvasinių akių tai nesukrečia. Prašykime prisikėlusio Jėzaus, kad galėtume praregėti ir atpažinti, kas būtina ir svarbu mūsų išganymui.

Kristus yra šviesa. Jis įžengia į mūsų gyvenimo tamsybes. Turime mokytis prie jo artintis ir užsidegti viltimi – panašiai kaip per Velyknakčio liturgiją užsidegame savo žvakes nuo paschalo. Kristaus šviesa leidžia mums eiti per gyvenimą, nepaklysti ir neprarasti vilties.

TIKĖJIMAS PERKEIČIA

II Velykų sekmadienis (A)

Apd 2, 42–47; 1 Pt 1, 3–9; Jn 20, 19–31

Apaštalui Tomui susitikimas su Prisikėlusiuoju tapo tikru lūžiu. Susitikimas su prisikėlusiu Jėzumi perkeitė taip pat Petrą ir Mariją Magdalię. Persekiotoją Saulių Jėzaus galybė išvertė iš balno ir pavertė apaštalu Pauliumi. Skaitinyje iš Apaštalų darbų girdėjome, kaip buvo perkeista visa Jeruzalės mokinių bendruomenė: „Visi tikintieji laikėsi drauge ir turėjo visa bendra.“ Perkeitimas akivaizdus: baugštūs mokiniai tapo narsiais Evangelijos skelbėjais. Evangelijoje užrašyti susitikimai su Prisikėlusiuoju skirti mums, kad „tikėdami turėtume gyvenimą per jo vardą“. Prisikėlęs Jėzus padarė dar daug ženklų ir stebuklų, kurie nesurašyti Jono evangelijoje. Šie dalykai nesurašyti, nes jie teberašomi gyvojoje mūsų širdžių knygoje.

Prisikėlęs Jėzus pasirodo mokiniams ir taria: „Ramybė jums“, rodydamas savo žaizdas. Tuo jis tarsi sako, kad ramybės šaltinis yra jo perkeistos žaizdos. Jos liko, tačiau įgijo naują prasmę. Ramybė ir kančia nėra priešybės, jei žvelgiame į jas prisikėlimo šviesoje. Juk širdies ramybė, vidinė darna – vienas didžiausių mūsų troškimų. Jėzaus Kristaus prisikėlimu Dievas atgimdo mus gyvai vilčiai (1 Pt 1, 3). Ši mūsų širdies perkeitimą Dievas vykdo „iš savo didžio gailestingumo“. Gailestingumas – nuostabiausia Dievo ypatybė. Kai žmogus šaukiasi Dievo gailestingumo, tai reiškia ne tik prašymą atleisti nuodėmes. Žmogus taip pat prašo vilties, ramybės, išlaisvinti nuo baimės, rasti gyvenime vietą.

Kad Tomas įtikėtų, reikėjo perkeistų Jėzaus žaizdų patvirtinimo. Jo lūpomis išsiliejo gražiausias išpažinimas: „Mano Viešpats ir mano Dievas.“ Įtikėjęs Tomas galėjo su kitais pasidalyti savo abejonėmis ir klaidžiojimais. Jis padėjo pažinti ir kitiems savo žaizdas ir silpnybes, perkeistas prisikėlusio Viešpaties. Jei atskleidžiame kitiems, kas mumyse sužeista ir silpna, o vis dėlto perkeista malonės, tai sustiprina tikėjimą. Gailestingumo sekmadienį pamąstykime apie tai, kad gailestingumą rodome atverdami kitiems savo žaizdas ir silpnybes, kurias, kaip viliamės, perkeičia Kristaus pergalė. Gailestingumas ateina ne per tuos, kurie tariasi esą šventi ir laisvi nuo silpnybių.

Apaštalą Tomą įprasta tapatinti su abejonėmis ir tikėjimo stoka, jam prigijo „nevierno Tamošiaus“ pravardė. Įpratome žvelgti į šį apaštalą kiek dviprasmiškai; nežinia, kokius „reitingus“ jam priskirtume apaštalų dvy-

liktuke... Vis dėlto apaštalų bendrijoje jis išsiskiria savo nuoširdumu. Tomas abejoja, todėl klausia, ieško ir kovoja su savimi. Ar blogai, jei žmogus turi abejonių ir jas išsako ieškodamas tiesos? Neužduodant klausimų neįmanoma gauti atsakymo, koks iš tiesų yra Dievas. Teologija moko, kad Dievas yra amžinas, visagalis ir teisingas. Apie tokį Dievą Vilniaus kunigų seminarijoje mokė palaimintasis kunigas Mykolas Sopočka. Kai jis, būdamas šventosios ses. Faustinos nuodėmklausiu, iš jos išgirdo gailestingą Jėzaus apreiškimus, jam nebuvo paprasta tuo iš karto patikėti. Nepatiklumas turi pagrindo, nes lengvatikystė dažnai nuveda į klystkelius. Sveikas tikėjimas reikalauja „visa ištirti ir, kas gera, palaikyti“ (plg. 1 Tes 5, 21).

Žmogiškai sunku patikėti begaline, besąlygiška, nesavanaudiška ir atlaidžia meile, dovanojama ne dėl nuopelnų ar gerų darbų. Bažnyčios istorijoje savo meilės slėpinius Dievas dažnai apreikšdavo moterims. Per šventąją Faustina jis skleidė savo Gailestingumo žinią. Dievo gailestingumo žinia lengviau pažįstama ne protu, o širdimi.

Tomo reakcija į kitų apaštalų liudijamą Jėzaus apsilankymą atspindi pasaulio požiūrį. Kadangi Jėzaus prisikėlimas yra trikdantis iššūkis, kyla stipri pagunda jį atmesti. Tomas apsiriboja tomis pažinimo galiomis, kurios grindžiamos tiesioginėmis juslėmis. Tikėjimas visuomet yra rizika: negalime remtis nei patirtimi, nei grynu protavimu. Tikėjimas liepia pranokti save pačius, žengiant link To, kuris išlieka iki galo nepažįstamas. Tai rizika ir kova, kurią visi kovojame paskui Tomą. Per tikėjimą kažkuri mūsų būties dalis sugriaunama ir perkeičiama. Šis pasaulis tebėra įsitvirtinęs mumyse su baimėmis, tuštybe, pavydu, geismais ir prisirišimais. Jei laikomės šio pasaulio, jis mus valdo. Jis mus ragina nepaklusti Dievo žodžiui ir tikėjimui. Visuomenė taip pat spaudžia elgtis pagal daugumos diktatą. Laimei, Jėzus mus įspėjo: „Jei pasaulis jūsų nekenčia, tai žinokite – jis manęs nekenė pirmiau negu jūsų.“

Apaštalas Petras šiandienos skaitinyje rašo, kad Kristaus prisikėlimu esame atgimdyti gyvai vilčiai. Šis atgimimas patiriamas sutinkant prisikėlusį Kristų per sakramentus. Apaštalas giria ir drąsina: „Jūs mylite jį, nors ir nesate jo matę.“ Tikėjimas sunkus ir skausmingas yra todėl, kad jis išplėšia mus iš pasaulio ir mūsų pačių senojo raugo. Tačiau tikėjimas yra stiprus dėl Kristaus pergalės, nes Kristus nugalėjo pasaulį ir mirtį. Apaštalams, aplankytiems Velykų vakarą, ir kiekvienam šiandienos tikinčiajam tikėjimas yra Dievo dovana. Dievas imasi iniciatyvos ir sutvirtina mūsų tikėjimą.

ATGIMTI VILTIMI

III Velykų sekmadienis (A)

Apd 2, 14. 22–28; 1 Pt 1, 17–21; Lk 24, 13–35

Šiandienos Evangelijoje dviejų Jėzaus mokinių liūdesys perkeičiamas į viltį. Šis perkeitimas provokuoja ir mus: ką turėtume daryti, kad atgimtume viltimi? Skaitiniuose aiškinamos tikėjimo tiesos, bet neakcentuojama meilė. Vis dėlto krikščionybėje meilė nėra antraeilis dalykas. Dėmesingai skaitydami, Emauso istorijoje irgi išvelgiame meilės ugdymo pamokas. Visuose skaitiniuose kalbama apie meilę per meilungus Jėzaus darbus. Žinia apie šiuos darbus veda mus iš miglotų tamsybių į tikėjimą, sužadinantį mūsų viltį ir uždegantį širdis. Turime labai dėkoti už tikėjimo dovaną, ją gerbti ir stengtis pagilinti.

Keliaudami pėsčiomis apie 12 km, mokiniai turi pakankamai laiko aptarti „visus tuos įvykius“ Jeruzalėje. Jėzaus nukryžiuavimo išpūdžiai dar labai gyvi, todėl mokinių atmintyje jie užgožia ankstesnį pažadą: „Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų“ (*Mt 18, 20*). Tačiau Viešpats savo pažado nepamiršo. Dabar jis jį įvykdo, nors ne iš karto tai paaiškindamas. Mokinių akys dar aptrauktos migla. Jėzus klausia: „Apie ką kalbatės eidami keliu?“ Kol kas mokiniai eina savu keliu, tai dar ne Viešpaties nurodytas kelias. Kleopas nustemba: nejaugi šis ateivis nežino, kas šiomis dienomis įvyko Jeruzalėje? Klausime: „O kas gi?“ galime išvelgti ironiją, tačiau Jėzus tikrai nesiekia pasišaipyti iš nuliūdusiųjų. Ironija ta, kad jis vienintelis žino, kas iš tikrųjų įvyko. Vėliau paaiškėja, jog mokiniams taip pat žinomi visi faktai, tačiau stinga tikėjimo susieti juos ir išvelgti prasmingą visumą. Jėzus paaiškina jų liūdesio priežastį: „Kokios nerangios jūsų širdys tikėti tuo, ką yra skelbė pranašai!“ Jėzus aiškina Raštus žadindamas jų tikėjimą. Augant tikėjimui taip pat atgyja ir jų viltis.

Pirmąją Velykų dieną prisikėlusio Jėzaus vykdomas Raštų aiškinimo darbas dabar patikėtas kunigams. Sekmadienio Mišios yra savaitinė Dievo tautos Emauso kelionė. Kunigui Bažnyčios patikėta aiškinti tikintiesiems liturginius skaitinius. Vatikano II Susirinkimo konstitucijoje *Dei Verbum* pabrėžiama, kad ši užduotis vykdytina iki laikų pabaigos (plg. DV, 8). Popiežius Benediktas XVI posinodiniame apaštališkajame paraginime *Verbum Domini* rašo: „Luko aprašomas mokinių iš Emauso susitikimas su Jėzumi tam tikra prasme yra pavyzdys katechezės, kurios šerdis būtų „Rašto aiškinimas“, kokį sugeba pateikti tik Jėzus, pats parodydamas, jog yra jo išpildymas“ (VD, 74). Šiame dokumente taip pat primenama homilijos reikšmė: „Pa-

mokslininkas turi leisti būti „pirmas užkalbinamas Dievo žodžio, kurį jis skelbia“ (ten pat, 59). Kunigas skelbia ne savo nuomonę, bet apaštalų perduotą Bažnyčios mokymą. Panašiai įvyko ir mūsų aptariamoje istorijoje. Emauso mokiniai džiugūs nuskubėjo pasakoti apaštalam apie savo nuostabią patirtį. Tačiau apaštalai jiems paskelbia pirmiau: „Viešpats tikrai prisikėlė ir pasirodė Simonui.“

Turime tvirtai pasitikėti Šventojo Rašto galia perkeisti žmonių širdis. Apaštalas Paulius rašo Timotiejui: „Visas Raštas yra Dievo įkvėptas ir naudingas mokytui, barti, taisyti, auklėti teismui, kad Dievo žmogus taptų tobulas, pasirengęs kiekvienam geram darbui“ (*2 Tim 3, 16–17*). Šventojo Rašto knygos sudaro vieningą visumą. Visi šio sekmadienio skaitiniai byloja apie prisikėlimą. Psalmės mintis cituojama apaštalo Petro kalboje pirmajame skaitinyje.

Tačiau Emauso mokiniams nepakako vien žodžio aiškinimo. Mišiose mums taip pat nepakanka vien skaitinių ir homilijos. Mokinių akys atsivėrė Jėzui laužant duoną. Šią kelionę su dieviškuoju bendrakeleiviu ir aiškintoju atbaigia Eucharistija. Tai tie patys mums gerai pažįstami liturginiai ženklai, gestai, Mišių maldų žodžiai. Po to, kai mokiniai pažino Kristų, laužantį duoną, jų širdis užlieja šviesa: jis gyvas. Šioje šviesoje Jėzus pranyksta iš mokinių akių. Jei jie stengtųsi jį sulaikyti sau, vėl paskestų savo įsivaizdavimų miglose. Jiems gera džiaugtis jo pašlovinto kūno regimu buvimu, tačiau dar svarbesnis yra jų įsitikinimas: Viešpats tikrai prisikėlė ir rūpinasi savaisiais. Lieka šviesa, džiugi nuostaba ir tikėjimas. Kad galėtume Jėzų atpažinti perkeistą, turime priimti jo nebuvimą ankstesniu žemišku pavidalu.

Dabar nebe laikas ieškoti Jėzaus kairėje, dešinėje, ant kalno, Galilėjoje ar Emause. Po prisikėlimo savo apsi-reiškimais Kristus parodo, kad visuomet yra ten, kur jį su tikėjimu priima žmonių širdys, ten, kur du ar trys susirinkę jo vardu, kur švenčiami sakramentai. Mūsų tikėjimą taip pat reikia maitinti Dievo žodžiu ir Eucharistija. Dievo žodis uždega meile širdis, o gyvo Jėzaus buvimas Eucharistijoje atveria mūsų tikėjimo akis. Mišios prasideda Dievo žodžio skelbimu, o baigiasi Žodžio įsikūnijimu.

Kažin kaip būtų pasibaigęs šiandienos pasakojimas, jeigu Emauso mokiniai nebūtų priprašę Jėzaus pasilikti. Mokiniai tiesiog „privertė jį pasilikti“, svetingai siūlydami dalytis maistu ir pastoge. Mes taip pat turime kvieisti Jėzų į savo namus, savo kasdienę aplinką. Antraip liksime jo neatpažinę.

Pristatytas katekizmas jaunimui *Youcat*

(KAP, KAI) Balandžio 13 d. Vatikane buvo oficialiai pristatytas jaunimui skirtas katekizmas *Youcat*, kurio sudarytojų redakcinei grupei vadovavo Vienos arkivyskupas Christophas Schönbornas. Kardinolas dėkojo popiežiui Benediktui XVI, nuo pradžios rėmusiam šį projektą. Vienos arkivyskupas taip pat atkreipė dėmesį į itališkojo teksto vertimo klaidas ir sakė, kad Tikėjimo mokymo kongregacijoje įkurta darbo grupė sudarys darytinų pataisymų sąrašą verčiant į įvairias kalbas.

Popiežiškosios pasauliečių tarybos pirmininkas kardinolas Stanisławas Rylko pristatyme sakė, kad šiame veikle jaunimui priimtina kalba perteikiamas Katalikų Bažnyčios katekizmo turinys. *Youcat* jokiū būdu nepakeičia 1992 m. paskelbto Katekizmo ar 2005 m. paskelbtos Katekizmo santraukos. Pasak Naujosios evangelizacijos tarybos pirmininko arkivyskupo Rino Fisichella, jaunimui skirtas katekizmas naudingas tikėjimo ugdytojams.

Originalų vokiškąjį *Youcat* katekizmo variantą kardinolas Ch. Schönbornas kovo 25 d. pristatė Vienoje. Vadovaujant Vienos arkivyskupui ir bendradarbiaujant vokiečių teologams bei pedagogams veikalas buvo rengiamas ketverius metus. Rengimo projekte dalyvavo apie 60 jaunuolių. *Youcat* katekizmas sudarytas klausimų ir atsakymų forma. Itališkajame *Youcat* vertime nesusipratimų sukėlė netikslumai aptariant vaisingumo reguliavimo ir eutanazijos temas. Vokiškajame originale atsakyme į 420 klausimą pavartota sąvoka „Empfängnisregelung“ itališkajame vertime perteikta žodžiais „metodi anticoncezionali“, ir tai gali būti klaidingai suprasta kaip dirbtinės kontraccijos leistinumai. Planuojama išleisti *Youcat* 25 kalbomis, tarp jų kinų ir arabų. Apie 700 tūkst. *Youcat*

katekizmo egzempliorių rugpjūčio mėnesį bus išdalyta pasaulio jaunimo dienų dalyviams kaip asmeninė popiežiaus dovana.

Balandžio 13 d. bendrosios audiencijos metu jaunimo atstovai padovanojo popiežiui išmanųjį telefoną su įdiegta programa, leidžiančia skaičiuoti katekizmą jaunimui *Youcat*. Šio katekizmo išangoje Benediktas XVI ragina jaunuolius išsiskirti tikėjime dar giliau už savo tėvus, idant jie galėtų atsilipti į šio laiko iššūkius ir atsispirti jo gundymams.

Benediktas XVI apie liaudiškąjį maldingumą

(KAP, KAI) Balandžio 8 d. Benediktas XVI kalbėjo Popiežiškosios Lotynų Amerikos komisijos plenarinio susirinkimo dalyviams, susirinkusiems aptarti liaudiškojo maldingumo vaidmenį skelbiant tikėjimą. Šventasis Tėvas atkreipė dėmesį, kad liaudiškojo maldingumo reiškinys susijęs su svarbiausiais Bažnyčios uždaviniais šiame kontinente. Pasak jo, vykdamas naująją evangelizaciją, nedera palikti nuošaly įvairių liaudiškojo maldingumo apraiškų. Liaudiškasis maldingumas turi kilti iš tikėjimo ir likti glaudžiai susijęs su liturgija, kurios negali pakeisti jokia kita religinė raiška. Popiežius pavadino liaudies maldingumą Bažnyčios lobiu, padedančiu žmonėms nuoširdžiai išreikšti savo tikėjimą. Benediktas XVI įspėjo dėl problemiško liaudiškojo maldingumo apraiškų: esama tam tikrų liaudiškojo religingumo formų, kurios sukelia sumaištį tarp tikinčiųjų ir puoseleja grynai išorišką maldingumą, atsietą nuo aktyvaus dalyvavimo bažnytiniame gyvenime.

1958 m. įkurta Popiežiškoji Lotynų Amerikos komisija pataria šio regiono vyskupų konferencijoms ir padeda palaikyti kontaktus su Romos kurija. Popiežiškoji Lotynų Amerikos komisija pavaldi Vyskupų kongregacijai.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

vysk. Gintaras Grušas
kun. Ričardas Doveika

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 750 egz.

ISSN 1392-6098

© 2011, „Bažnyčios žinios“